

LIETUVIŲ PABĖGĖLIŲ KOMBINATAI
The Ohio War History Commission
Columbus, Ohio

LIETUVIUS VOKIECIAI DAR TEBEZUDO

LIETUVIŲ pabėgėlių laikraštis "Laisvė" Birž. 1 straipsnyje Nazių "žygdarbiai" Luebecke rašo:

"Plačiai pasklidę Gegužės 14 įvykiai Luebecke Artillerie-Kaserne DP stovykloje. Kiekvieną DP šie įvykiai giliai sukrečia ir verčia pagalvoti dar kokių incidentų ateityje galime sulaukti iš Vokiečių DP atžvilgiu. Vokiečių policija dar ir dabar veikia pagal nazių metodiką ir nereikia abejoti kad nažiška dvasia sugniuždyta. Toli gražu. Šie įvykiai rodo jog su kaupu ji išnaujo suplazdėjo.

"Akiplėšikas ex-nazis yra tiek drąsus jog nesigėdi ir savo spaudoje versti pamazgas ant DP, o tikrieji piktadariai sau ramiai tupi it pelė po šluota. Mums tie įvykiai tuo skaudesni jog netekome vieno Lietuvio ir nieku nekalto. Kiti du sunkiai sužeisti.

"Gegužės 14 netoli stovyklos Vokiečių policijos pareigūnas vijosi kaž kokį pabėgėlį ir šiam nestojus, jį nušovė. Pamatę šį vaizdą, prie nušautojo ėmėsi rinktis stovyklos gyventojai. Tuo pat metu prie nušautojo atvažiuo auto mašina su trimis Vokiečiais ir norėjo lavoną paimiti. Susirinkę tačiau reikalavo palikti iki atvyks Anglai. Pamatę jog nieko nepeš, Vokiečiai norėjo pasišalinti, tačiau ir jų minia neleido, liepdama laukti Anglų.

"Buvo pasiulyta sulaukyti ir tą kuris bėgį nušovė. Bet šis paspruko. Tada buvo sulaukytas kitas civiliai apsirengęs Vokietis, turėjęs šautuvą. Jis kelių vyrų buvo apstumdytas ir apklutas.

"GREIT pasirodė auto-sunkvežimis su 10-13 ginkluotų Vokiečių, kurie čia pat išsiskirstė tarp susirinkusių. Vienas Vokietis susikibo su vienu Lenku karininku. Žodis po žodžio ir Lenkas Vokiečiui trenkė taip kad šis parkrito. Parkritęs stvėrėsi ginklo ir norėjo šauti, bet matyt jo ginklas užspringo ir nešovė. Vokiečiai po to ėmė trauktis ir netoli buvusį tiltelį.

"Ant tilto stovėję Vokiečiai, pamatę atbėgant savikį, nieko neperspėję, atidarė į stovyklą šautuvų ugnį. Kulkos krito į gyvenamus namus. Išviso buvo paleista apie 60 šuvių. Buvo nušautas Vytautas Šalcauskas, ejęs į namą. Kiti du sužeisti. Po šaudymo tuoj atvyko Anglai kariai.

"NERA jokių įrodymų kad iš stovyklos būtų atsiskaidę Vokiečius ar kitokių būdų juos pulta. Be to, nei vienas Lietuvius šiame incidente nedalyvavo. Vokiečiai šaudė tik vien keršto sumetimais. Tuo buvo parodyta jog nazių kraujas sukunkuliavo, jog jie dar nemirė. Mes šitų įvykių greit neužmiršime ir visad reikalaujame kad kiekvienas niekšas Vokietis, be pagrindo kelias ginklą prieš DP, sulauktu pelnyto atpildo ir bausmės."

VAISTININKŲ SUVAŽIAVIMAS
VOKIETIJOS šiuo metu gyvena apie 70 Lietuvių pabėgėlių vaistininkų. Gegužės 25-26 Hanau Lietuvių stovykloje įvyko vaistininkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 25 vaistininkai. Suvažiavime buvo svarstomi organizaciniai, profesiniai ir profesinio pasitobulinimo klausimai.

I Vokietijoje (Anglų, Amerikiečių ir Prancūzų zonoje) gyvenančių Lietuvių pabėgėlių vaistininkų taryba išrinkti: J. Makauskis — pirmininkas; M. Norkus — vice pirm.; L. Gerdvilis — sek. K. Mazonas, K. Cesakas, C. Bankauskas ir A. Mačius — nariai.

Suvažiavime nutarta įsteigti savišalpos fondą, jaunuosius skatinti profesiniai tobulintis. Taryba įpareigota imtis iniciatyvos įsteigti farmacininkams laboratoriją ir, gavus žemės sklypą, įsteigti vaistinių augalų plantaciją.

444 ŽUVO. Per Liepos 4 šventes visoje šalyje nuo įvairių nelaimių žuvo 444 asmenys.

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 28

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO JULY-LIEPOS 12, 1946

(31-mi metai :: 31st year)

Taikos Konferencija Prasidės Liepos 29

ISRADEJAS. Dr. A. Freirich, kuris išrado antidotą išgelbėjimui asmenų norinčių nusižudyti per daug paimant migdomų vaistų. Jo išrastas vaistas be to gelbsti išvengti plaučių uždegimo.

OPA DAR LABIAU APKARPOMA

Kongrese su dideliu vargu bandoma atgaivinti pasmaugta OPA, nes nors vieni senatoriai stengiasi grąžinti ją stiprią, kiti deda visas pastangas ją silpninti.

Ši nauja OPA apima dar mažiau dalykų kurių kainos turėtų būti kontroliuojamos, ir norima apimti tik gyvenamųjų namų nuomas, duonos ir iš grūdų darytų maistų.

Šiuo kartu senato priimta 42 balsais prieš 34 OPA yra tik šešelis to ką Prez. Truman atmetė Birželio 30, taigi gal prezidentas galėsis negudriai padaręs vetuodamas aną bilį.

Tuo tarpu, nekurių reikmenų kainos kyla, ir jos būtų kilusios ir prie OPA, nes prie to buvo vedama leidimais pakelti įvairių industrijų darbininkams algas.

Pabranginta galvijai mėsa, kurių kaina OPA buvo nustatyta \$18 už 100 svarų. Dabar Chicagoj jie pakilo iki \$23 už 100 svarų ir sakoma gali pakilti iki \$30.

Mėsos kainos sako nusišlovės kada apie rudenį.

LENKIJOS už žudyne kurioje žuvo apie 40 žydų, areštuota virš 70 asmenų. Kaltinami "fašistai agitatoriai" ir jų persekiojimas pradedama. Galės areštuoti ką tiktaai norės kas nepritaria bolševikams.

Lenkijoje esą nužudyta 19 Rusų demobilizuotų karių kurių kurie grįžo iš Vokietijos į Rusiją.

klausimas. I Vokietijoje (Anglų, Amerikiečių ir Prancūzų zonoje) gyvenančių Lietuvių pabėgėlių vaistininkų taryba išrinkti: J. Makauskis — pirmininkas; M. Norkus — vice pirm.; L. Gerdvilis — sek. K. Mazonas, K. Cesakas, C. Bankauskas ir A. Mačius — nariai.

Suvažiavime nutarta įsteigti savišalpos fondą, jaunuosius skatinti profesiniai tobulintis. Taryba įpareigota imtis iniciatyvos įsteigti farmacininkams laboratoriją ir, gavus žemės sklypą, įsteigti vaistinių augalų plantaciją.

SU MOLOTOVU ITALIJA APIPLĖŠTA, NA NUOLATINĖS TĄSYNĖS PATAIKAVIMU STALINUI

Kai Paryžiuje buvo gauta Molotovo sutikimas šaukti 21 valstybės taikos konferenciją, sekančią dieną, visai netikėtai, Molotovas pastatė tokius reikalavimus kurie išrodė jo pastanga tą susitarimą suardyti.

Molotovas pareikalavo kad Europos taikos konferencija būtų užskirstyta į penkias dalis paskiroms diskusijoms ir sprendimui sutarčių su Ašies talkininkėmis, kas būtų suskalde konferencijos delegatus ir padėtų taip sumaisę kad iš to nieko neišeitų.

Byrnes ir Bevin užtaikavo Molotovą už tai, apkalbindami jį laužymu susitarimo, ir gero susitarimo, nes Rusijai buvo duota \$100,000,000 karo nuostolių atlyginimas iš Italijos ir atskyrimas Triesto nuo Italijos, kaip atlyginimas už sutikimą šaukti taikos konferenciją Liepos 29.

Nuo karo pabaigos praėjo 14 mėnesių, o taikos reikaluose Rusija diena iš dienos darė naujas ir kitokias kliutis.

Liepos 9 d. Byrnes susikinkto su Molotovu del taikos programos Vokietijai.

Byrnes siulo 25 arba 40 metų Vokietijos nuginavimo sutartį, bet visos valstybės turi ištraukti savo kariuomenes iš Vokietijos ir ją kontroliuoti tik iš laukiniai. Molotovas apkalinti Ameriką, Prancūziją ir Britaniją rengiant suokalbij prieš Rusiją ir už su lauzymą Potsdamo sutarties neleidžiant Sovietams gauti iš Vokietijos atlyginimų pavidale karo industrijų įrengimų išvežimo.

Byrnes atkrito Molotovui kad sovietai plėšio perdidelius atlyginimus ne sulgy sutarties.

Liepos 10 Molotovas paskelbė vėl kad jis griežtai priešingas bent kokiam planui ateityje Vokietiją laikyti išdalinta, federalizuota arba paversta į žemdirbių valstybę. Tuomi savietų atstovas matyt griebiasi naujos strategijos — prisitaikyti Vokiečių pagaidavimui. Jis pasiūlė įsteigti tuojau centrinės Vokietijos administracijos, su kuria laipsniškai būtų prieita prie sudarymo Vokietijos vyriausybės, o su ja sąjunginingai galėtų pasirašyti taiką.

Šiuo būdu Molotovas tik labiau įgauti kontrolę ant visos Vokietijos, o palengva pruošti komunistus užimti Vokietijos valdžią.

Aukso kasyklose, Afrikoje, sprogimo metu užmušta 14 darbininkų, kurie dirbo 6,000 pėdų gilumoje.

444 žuvo. Per Liepos 4 šventes visoje šalyje nuo įvairių nelaimių žuvo 444 asmenys.

Amerika ir Britanija vėl nusilenkė Maskvos reikalavimams — šį kartą gavimui Rusijos sutikimo šaukti 21 valstybės taikos konferenciją Italija buvo išduota ir parduota, kaip žinovai tikrina. Su Italija pasielgta kaip su priešu ir iš jos atplėsta Triesto uostas ir padarvitas tarptautiniu. Visa Italija pasipiktinus.

Prie to, gerai išvystytos Italijos kolonijos šiaurinėj Afrikoje, Cyrenaica ir Tripolitania, atimtos. Italija pasiryžus protestuoti bendrai konferencijai del to, tačiau kadangi keturi didieji valdys tą konferenciją, jos balsas ten nieko nereikš.

Kaip del Danzigo pradėta organizuoti požeminis judėjimas tarp Vokiečių ir Lenkų, po pereo karo, lygiai taip dabar del to kovos Italai ir Jugoslavai.

Italija klausia kas atsitiko su Amerikos ir Anglijos prižadais kuriuos jai padarė gavus sutikimą išsitraukti iš karo Vokiečių pusėje? Bet atsakymo matomas nesulauks.

Trieste tikima daugiau riaušių.

U. S. GELBSTI KOMUNISTAMS UŽVALDYT KINIJĄ

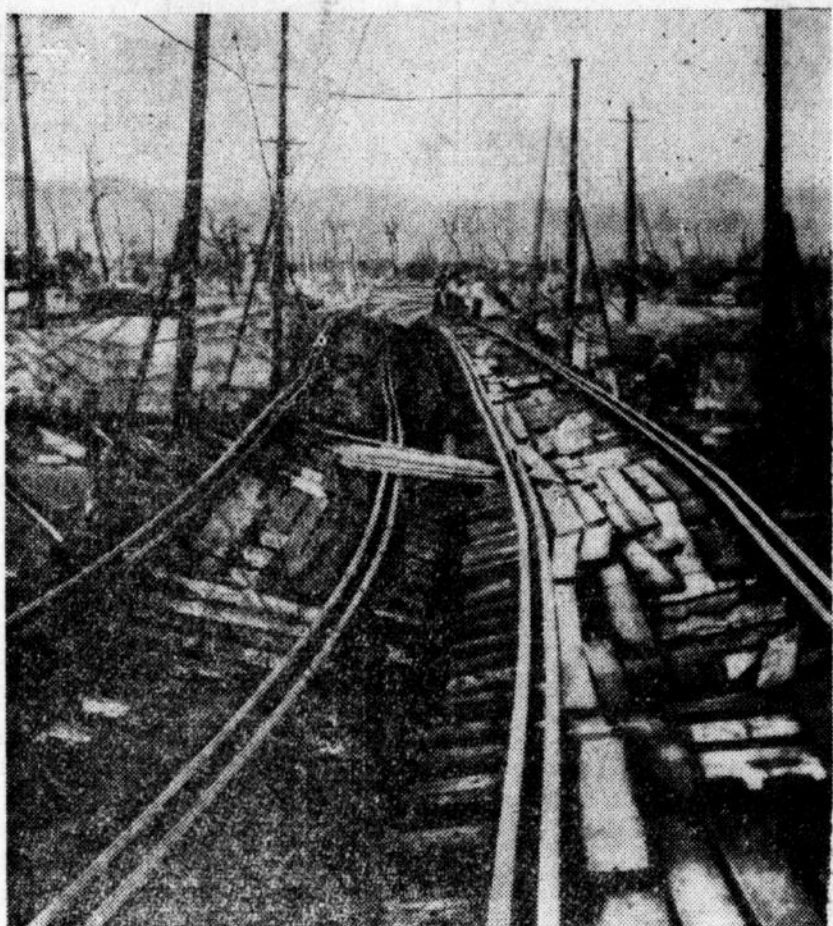
Amerikai kišantis į Kinijos reikalus, stengiantis sutaikyt komunistų armijos vadus su Gen. Kai-šeku, iš to viso išeina tik Amerikos pasitarnavimas Stalinui užvaldyti Kiniją.

Pav., negudrus Amerikiečių vertimas Kiniją priminti komunistus į savo vyriausybę, duoda Maskvai galimybes praveisti Kinijos užkariavimą. Rusija ėmėsi sau pareiga ardyti Kinijos tvarką, ir ta šalis vėl negali atsistatyti.

Visus ten traukia. Šiominis dienomis grįžo iš Maskvos R. J. Thomas, UAW-CIO vice pirmininkas, kuris skelbia jog Maskva tai "darbininkų vadų rojus", ten visi amatų unijų viršininkai važinėja valdžios suteiktais automobiliais, gyvena puikiuose namuose (iš kitų atimtuose). Bet jis rado kad ten taip pat yra didelis skirtumas tarp darbininkų ir tarp valdančiųjų, rado taipgi juodos rinkos biznį. Žmonės ten gyvena susigrūdę į vieną kambarį po kelias šeimas. Tikrai, tik valdantiems ten rojus, darbininkams skurdas.

Prancūzijos kasyklose tebedirba 46,000 Vokiečiai karo belaisviai.

Prez. Truman siulo nutarti skirti karo veteranams atlyginimus valdžios bonais. Numatyta suma iki \$3,000,000,000.

ATOMO DARBAS. Šis vaizdas yra vienas iš pasėkų paliktų Japonijoje daug vėliau po atominės bombos sprogimo. Šį darbą atliko atomo radio-aktyvė įjega veikianti vėliau. Pulk. P. D. Keller, esantis Osaka, Japonijoje, tikrina kad ir Japonai jau turėjo atomo veikimą išradę, tik nežinojo kaip priversti jį dirbti.

IS AUSTRIJOS IŠVEŽA 54,000 ŽMONIŲ

Sovietai, be to ka apiplėšia Austriją, išveždami visų dirbtuvų įrengimus kurie nebuvę Austrij, bet Vokiečių, dar susigriebę išvežti iš savo okupuotos zonos 54,000 asmenų kurie bolševikų nuožiūra yra pavolingi.

Rusai užgrobė Austriją aliejaus laukus ir industrinius įrengimus.

Austrija taip suspausta naujų "išlaisvintųjų" bolševikų kad meldžiasi išlaisvinimo nuo tų "laisvintųjų". Vengrijoje Sovietai įteikė valdžią ultimatumą tikslu paimti tą šalį pilnai į savo kontrolę. Pareikalavo suvaržyti Katalikų bažnyčios dvasiškis, kurie kaltinami "reakcionieriais ir nedemokratiškais". Jie esą užpuldinėja ir žudo raudonosios armijos kariūms. Paliepę uždaryti komunistams nepalankią spaudą ir tt.

RUSIJAI DAVĖ 575 KARO LAIVUS

Šio karo metu U. S. valdžia sulgę lend-lease savo sąjungininkams davė 4200 kariškų laivų įvairus didumo. Rusijai iš to teko 575 laivai. Sovietai tuos laivus pasilaikė sau.

AMERIKOS valdžia barama už Kongreso nutarimą sulaukyti Rusų valdomų Ukrainos ir Baltbudių žmonių šelpimą per UNRRA, del to kad sovietai neįsileidžia į tas šalis Amerikos spaudos atstovų. Režignavo Amerikos skirtas Ukrainai UNRRA atstovas, kuris barasi buk U. S. sulaužanti savo padarytus prižadus. Kas Maskva visus prižadus sulaužė tai gerai.

BERLINE, Rusai sulaukė keturis Amerikiečius užinėjima į Rusų zoną, ir nepaleidžia jų. Nepaiso nei Amerikos atstovo protesto.

MIRĖ SIDNEY HILLMAN

Pt. Lookout, N. Y., Liepos 10 mirė Sidney Hillman, sulaukęs 59 metų amžiaus. Tai Lietuvos Žydas, pragarsėjęs Amerikoje suvėjų unijos vadas, politikierius, kuris su John L. Lewis savu laiku suorganizavo CIO, per kurią pasiūko valdyti Amerikos politiką, įsteigdamas Politiskos Akcijos Komitetą.

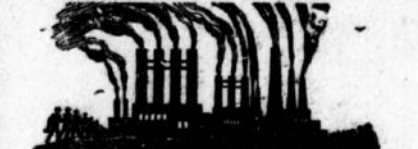
(Pabaiga ant 7-to p.)

PASKOLA Anglijai dar vis tebediskusuojama Washington, jau pusmetis ar daugiau. Numatyta skirti \$3,750,000,000, bet Kongresas ir po šiai dienai neužbaigia klausimo duoti ar neduoti tą paskolą. Ir nusibosta jiems taip ilgai vienu klausimu tasytis.

IS AMERIKOS šymet iki galo metų bus išvežta 14,500 traktorių daugiausia į Rusų valdomas šalis. Nėra abejonės tai bus paskelbta kaip "Stalino dovana" tų šalių gyventojams. Traktorių negali gauti Holandija, Prancūzija, Norvegija, Belgija. Taipgi pačios Amerikos ukiui negauna sau reikalingų traktorių.

GLASGOW Universitetas suteikė garbės daktaro laipsnį Churchillio žmonai, kuri čia padaroma dėvinti akademišką apsiaustą.

Ekonomika

JIEŠKO BIZNIO RUSIJOJE

AKLI Amerikonai, kuriems grąso bolševikų peilis po kaklu, jau lankosi Rusijoje jieškodami ten sau biznio. Komercijos sekretorius Wallace įrodinėja buk su Rusija busią galimą išvystyti importo-eksporto prekybą kuri sieks iki \$500,000,000 metuose apie 1950 metus.

Tiesa, jau dabar Amerikoje gaminamus traktorius ir kitus dalykus išgabena į Rusiją, nors jų čia truksta savo ukiams.

KITOS Europos šalys taipgi nori prekiauti su Amerika, tačiau jos neturi ką Amerikai duoti. Jos nieko dabar negali pagaminti, o Amerikos gaminių reikia. Be abejo iš Rusijos gaus tuos Amerikoniškus traktorius, bet užtai viską kitą turės Rusijai atiduoti, kartu ir savo laukų derlių.

ITALIJAI paveizdan reikalinga Gillette skustuvams asmenys, ir ji tegali duoti mainias už tai žemuoges, asparagus, ir vėliau pyčes ir slyvas. Tai tik tas ką pati žemė pagamina, nieko kito. Bet tuos žemės produktus kurie yra nykstanti, sunku į Ameriką atvežti.

RUSIJA jeigu ir gali padaryti skustuvams geležčių, bolševikai nenorės imti šimto milijonų dolarių vertės žemuogių, nors komisarams tai būtų didelis skanumynas tai šalo. Ir Maskva nesutiks paimti šimto milijonų dolarių vertės žemuogių kaip karo nuostolių atlyginimą, ką dabar iš Italijos laimėjo.

GRAIKIJA už skustuvus ir kitas kasdienines reikmenis gali duoti tabaką ir figas. Čekoslovakija gi savo stiklo išdirbinius. Bet kas iš to: Amerikos skustuvų firma tuomi pasidarytų tabako, fygu, žemuogių ir stiklo prekiautoja.

Amerikonai nori savo produktus parduoti tiesiog už pinigų, kaip kitados, o kas ką nori lai importuoja ten perkant už pinigus: takabą ir tt.

DOLARIS SUSILPNĖJO?

Kanada niekam netikėtai paskelbė sulyginimą savo dolario vertės su U. S. dolariu, kas finansinius ratelius nustebino.

Daugelyje atvejų tokiu būdu Amerikos dolaris pradedamas laikyti susilpnėjusiu daugiau negu Kanados dolaris sustiprėjo.

CUKRAUS racionavimas tęsis ir toliau, nors OPA ir panaikinta ir nežiurint kokie nauji patvarkymai su OPA būtų. Numatyta yra kad cukraus racionavimas tęsis dar iki 1947 metų Balandžio mėnesio.

Šymet tikėtasi cukraus pagausėjimo, bet pasirodė kad cukraus derlius Kuboje ir Porto Rico salose nebuvo toks geras kaip išsyk manyta.

Nors cukrus suvaržytas, tačiau niekas negali sakyti kad jo buvo permažai, visi turėjo pakankamai cukraus. Kas buvo pirmiau tai kad visi turėjo jo perdaug ir aikvoja bei perdaug jo suvartodavo.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse —

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinus Tauta —
Jungo Nevilks!

Žmogaus Teisės ir Pagrindinės Laisvės UN Čarteryje

Lietuvos Žydų Vadas Nagrinėja Dnmbarton ir
ir San Francisco Priimtus Tarimus

Rašo DR. VL. JUODEIKA.

Šiuo vardu Žydų Reikalų Institutas New Yorke išleido praeitą mėnesį Anglų kalba savo direktoriaus Dr. Jokubo Robinsono veikalą. Angliškai jis užvardintas: "HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS in the Charter of the United Nations. A Commentary by Jacob Robinson".

Šis 166 pusl. veikalas yra platus ir nuodugnus komentaras United Nations nuostatų liečiančių žmogaus teises ir pagrindines laisves.

Nepriklausomoje Lietuvoje gyvendamas Dr. Robinsonas buvo vadovaujanti asmenybė žydų visuomenėje ir žymus jos autoritetas. Bet dar didesnis jis buvo mokslo pasaulyje kaip tarptautinės teisės specialistas. Prieš daugelį metų jis yra parašęs stambų veikalą mažumų klausimu, "Mažumos Laisvame Pasaulyje".

Lietuvos valstybei Dr. Robinsonas yra padaręs didžiulį patarnavimą: jis parašė kapitalinį veikalą, "Klaipėdos Statuto ir Konvencijos Komentarai", kurie apima du didžiulius tomus. Šie komentarai turėjo neįkainojamos reikšmės Lietuvos administracijai vykdančiai jurisdikciją Klaipėdos krašte: visiems painiausiems juridiniams klausimams buvo galima rasti teisingas atsakymas jo nuodugniuose komentaruose.

UN NUOSTATAI IR KĄ JIE ŽADA

Šiame naujame savo veikle Dr. Robinsonas patiekia Amerikos visuomenei plačius komentarus apie žmogaus teises ir pagrindines laisves, kaip jos yra fiksuotos UN čarteryje. Maža to. Autorius nesitenkina vien sausu nagrinėjimu UN čarterio nuostatų, liečiančių žmogaus teises ir pagrindines laisves, bet jis taip pat duoda ir tų nuostatų svarstymo istoriją bei diskusijas Dnmbarton Oaks ir San Francisco konferencijose. Ir jis teisingai, Tatai žymiai palengvina suprasti galutinės nuostatų redakcijos prasmę.

Pagrindinis šių komentarų yra 5-tas skyrius, kuriame autorius nagrinėja galutinius UN čarterio nuostatus, liečiančius žmogaus teises ir pagrindines laisves, UN čarterio I straipsnyje 2 paragrafe deklaruojama kad vienas iš UN tikslų yra "to achieve international co-operation... in promoting and encouraging respect for human rights and fundamental freedoms for all without distinction as to race, sex, language, or religion".

UN čarteris yra surašytas penkiomis kalbomis. Visi tekstai autentiški. Čia autorius padaro kelias kritikos pastabas del išsireiškimų bei terminų nevienodumo atskiruose tekstuose, o taip pat del skirtingos sąvokų prasmės tarp vienos ir kitos kalbos tekstų.

Minėtas UN čarterio nuostatas dar neįgyvendina realiaime gyvenime žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių visai žmonijai; jis nėra privalomas atskiroms tautoms, nes žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių klausimai priklauso išimtinai vidaus jurisdikcijai ir jie tvarkomi pagal atitinkamus šalies įstatymus.

Tačiau jau graži pradžia padaryta: jie gali būti svarstomi tarptautiniame forume, kuris gali nutarti padaryti patarimų

bei rekomendacijų liečiamam kraštui. Ir nors padaryta rekomendacija nėra privaloma, tačiau vargu ar atsiras toks kraštas kuris galėtų nesiskaityti su pasauline opinija, net jeigu ji ir būtų jam nepalanki. Kaip ten bebūtų, jau tenka konstatuoti reikšmingą faktą kad žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės yra ištrauktos iš viešą pasaulinės opinijos areną.

Čia tenka pastebėti kad buvo pastangų padaryti UN efektyvia žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių saugotoja. Pasaulinis Žydų Kongresas, Amerikos Žydų Konferencija ir Britų Žydų Parlamento atstovų grupė sutartinai padarė sugestijų kad vietoje "ugdyti" (promote) būtų įrašyti žodžiai "saugoti" (safeguard) sakinyje "promote human rights and fundamental freedoms".

Be to, tos pačios organizacijos buvo padariusios sugestijų kad: 1) UN Bendrasis Susirinkimas (General Assembly) galėtų pavesti Ekonominę ir Socialinę Tarybą klausimus liečiančius žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimą tais atvejais kai reikalinga skubi akcija;

2) visi UN nariai įsipareigoja vykdyti Ekonominę ir Socialinę Tarybos nutarimus liečiančius žmogaus teises ir pagrindines laisves; 3) būtų įsteigta prie UN nuolatinė žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių komisija.

Ne visos šių sugestijų galėjo būti priimtos dėmesin. UN negalėjo apsiimti saugoti ir daryti nariams privalomų nutarimų, nes tai buvo priešinga pagrindinei UN kompetencijai. Pagal UN čarterį, UN nariai valstybės privalo priimti ir vykdyti tiktai Saugomo Tarybos nutarimus liečiančius taikos išsaugojimą. Tačiau del Bendrojo Susirinkimo ir Ekonominės bei Socialinės Tarybos žygių UN nariai skatinami tiktai kooperuoti ir tik taip kad ši kooperacija neišsuktų įsikisimo ir valstybės vidaus reikalus. Bet tais atvejais kada žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių pažeidimas sudaro pavojus taikai, UN Saugomo Taryba gali padaryti privalomų nutarimų.

VIENAS PASIŪLYMAS PRIIMTAS

Vienas minėtų žydų organizacijų pageidavimas betgi buvo priimtas dėmesin. UN vykdomasis komitetas Londone pasiūlė įsteigti šešias komisijas, tarp kurių pirmutinę vietą užima "Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių komisija". Šios komisijos uždavinys yra padėti Ekonominę ir Socialinę Tarybą saugoti žmogaus teises. Be to, Komisijos tiesioginis uždavinys yra tirti ir duoti patarimus diskriminacijai bei piktnaudžiavimui del rasės, kalbos, religijos, ir tt. pašalinti. Komisijos darbas turės būti nukreiptas ypatingai į šią sritį:

- paruošti tarptautinius nuostatus žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms apsaugoti;
- paruošti rekomendacijas tarptautinei deklaracijai del pilietinių laisvių, moterų padėties, informacijų laisvės,
- saugoti mažumas,
- ispėti del rasės, lyties, kalbos arba religijos diskriminacijų,
- tirti tuos atvejus kai

žmogaus teisių sritis gali statyti į pavojų bendrą gerovę ir draugiškus tautų santykius.

Ypatingos svarbos turi pagrindinis Komisijos nuostatas tai kad komisijos tyrinėjimai ir rekomendacijos turi sukliudyti ir pašalinti diskriminaciją ir kitus piktnaudžiavimus del rasės, religijos, kalbos, lyties.

KOMENTARŲ SUTRAUKA

Padarykime trumpą komentary peržvalgą. Pagal UN čarterį, jos organų tiesioginė kompetencija žmogaus teisių apsaugos srityje yra apribota. UN jurisdikcija teliečia parengimą bendrai pritaikomų taisyklių valstybėms pavidale tarptautinės deklaracijos arba konvencijos, prie kurios nariai-valstybės gali laisva valia prisidėti arba neprisidėti. UN taip pat gali tam tikromis sąlygomis viešai diskutuoti narių elgesį žmogaus teisių pažeidimo atvejais. Ir nežiurint to kad UN kompetencija žmogaus teisių apsaugos srityje yra palyginti siaura, visgi reikia konstatuoti kad šioje srityje yra atsiekiamas didelis laimėjimas. Nuo šiolei žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių pažeidimai jau gali būti svarstomi reikšmingoje tarptautinėje organizacijoje, kurios nutarimų bei rekomendacijų negali nepaboti jokia valstybė pasaulyje.

Ikiol žmogaus teisių klausimas priklausė išimtinai kiekvienos valstybės vidaus jurisdikcijai. Šiandien į šią nenumatytą pilį jau įsibriauta ir, pagal UN 2 str. 7 paragrafą, gali būti atkreiptas UN organų dėmesys ir pritaikintos privolos priemonės tais atvejais kai žmogaus teisių pažeidimas gali pastatyti į pavojų taiką. Kitais žmogaus teisių pažeidimo atvejais UN kompetencijos neturi.

KADA TAS SUDARO PAVOJŲ TAIKAI?

Bet ir čia nereikia pamiršti tą faktą kad Saugomo Taryba kiekvieną tokį atvejį viešai svarstys ir spręs ar žmogaus teisių pažeidimas sudaro pavojų taikai, ar ne. Vadinasi, žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių pažeidimo klausimas visvien gali iškilti viešumon ir atsidurti pasauliniame forume. Ne taip jau svarbu kad klausimo sprendimas ir palieka atitinkamo krašto vidaus jurisdikciją, tačiau kuris gi kraštas drįstų nesiskaityti su organizuota pasaulio opinija?

Todel, Edward R. Stettinius yra teisus kai jis sako kad "niekad ikišiolei nebuvo tokio pasaulio tautų sutelkimo žmogaus teisėms ginti kaip dabar".

Kaip toliau rutuliuosis žmogaus teisių apsaugos evoliucija pareis nuo UN: tiktai stipri ir efektyvi UN gali užtikrinti pagalbą žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms saugojant ir ugdat.

Tai tokios vedamosios Dr. Robinsono komentary mintys. Darbas atliktas kruopščiai, pasižymi dideliu objektyvumu ir moksline kompetencija.

Dr. Robinsonas šiuo savo veikalu neabejotinai išpopuliarino žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių apsaugos idėją. Šis jo darbas yra rimta mokslinė studija, padaryta iš meilės skriaudžiamoms tautoms bei tautinėms mažumoms, iš meilės skriaudžiamam žmogui.

Reikia pažymėti kad šiam savo darbui Dr. Robinsonas panaudojo milžinišką dokumentacinę medžiagą ir plačią literatūrą. Todel savaime prašosi pageidavimas kad jis pasiryžtų parašyti ir viso United Nations čarterio komentarus. Tokiam darbui jis yra vienas iš labiausiai kvalifikuotų žmonių.

Platinkit Dirvą!
Išsirašyta galima bent kada.
Metams \$2. Pusei metų \$1.

GEN. NAVAKAS SUIMTAS

ISDUOTAS BOLŠEVIKAMS POMERANIOJE

(Specialiai Dirvai)

Pasitaiko vieną kitą susitikti iš Lietuvos ir kitų tautybių, atvykusių iš Lenkų valdomų sričių. Beveik visi tą patį kalba, kad Lenkų valdomose srityse tebegyvenančių Lietuvių būklė yra labai sunki. Jie traktuojami beveik kaip Vokiečiai ir į juos žiurima tik kaip į darbo vertę. Maistą gauna tik dirbantieji asmenys. Kiti nedarbingi šeimos nariai maisto negauna ir turi verstis kaip išmano. Pasipriešinę išnaudojimui dažnai buna atiduodami į Rusų rankas.

Neseniai teko susitikti porą asmenų atvykusių iš Lenkų valdomo Pomeranijos krašto. Iš jų teko išgirsti kad Lauenberge (Pomeranijos krašte) tarp Rusų raudonosios armijos dalinių yra ir mobilizuotų ir raudonąją armiją Lietuvių. Jie į Lietuvą laisvus rašo, bet iš Lietuvos nuo savo artimųjų atsakymo negauna ir nežino jų likimo. Tekę girdėti kad Lietuvoje, ypač Vilniaus krašte, privežta pilna Rusų gyventojų.

Pomeranijos krašte gyvenęs ir Lietuvos kariuomenės Generolas Navakas. Jis iš Lenkų buvo gavęs valdyti plytinę, bet šį metų Vasario mėn. Rusai NKVD jį suėmė ir areštavo, ir dabar niekas nežino jo likimo, ar jis kalėjime laikomas ar išvežtas į rytus. Generolo žmonai pavyko pasislėpti ir išvengti arešto. Spėjama kad Gen. Navaką išdavęs toje srityje gyvenęs Lietuvis Juozas Kaselaitis, kilęs nuo Alytaus ir įtariamas bendradarbiaujant Rusų NKVD.

Kitas toje vietoje gyvenęs Lietuvis, Jeronimas Augustaitis, nuo šakių, bandė perbėgti į Vakarų pusę, bet Lenkai jį išdavė Rusams ir jis buvęs jų areštuotas. Jo likimas taip nežinomas.

Rusų NKVD dažnai apsupa naktimis Pomeranijos krašte gyvenančius Pabaltijo tautų žmones ir tikrina juos. Kartais tokių "patikrinimų" buna po du kartus per savaitę arba ir dažniau.

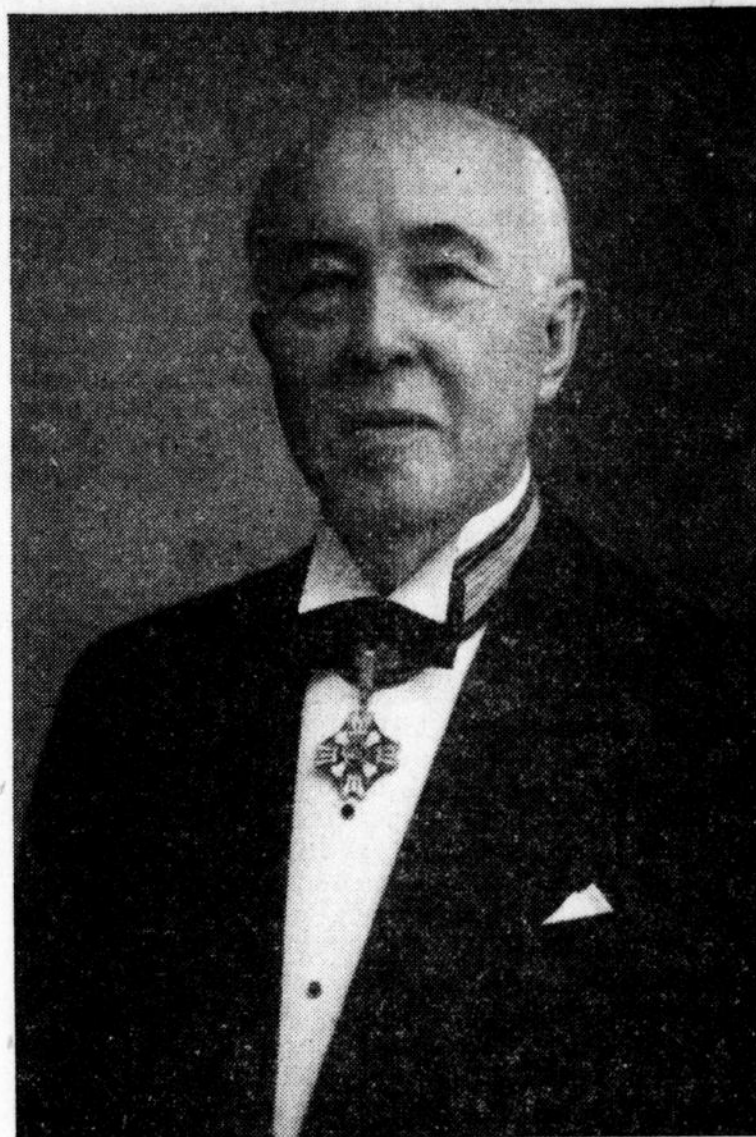
Beveik tuo pačiu laiku kaip ir Gen. Navaką, Rusų NKVD suėmė ir buvusį Latvių ministrą Seja, taip pat gyvenusį Pomeranijos krašte.

•ŠIAURINĖJE Kinijoje yra milijonai Kiniečių kurie niekad nematė ir neragavo ryžių, nors ryžiai turėtų būti Kiniečių žymiausias maisto produktas.

ATMETA KALTINIMUS. Si moteris, Ruth Mitchell, sesuo mirusio Gen. Billy Mitchell, atsako į Gen. Mihalovičui daromus kaltinimus buk jis bendradarbiavęs su naziais, kaltindama Amerikos valdžią, kuri patalaidauda ir tupiodama Rusijai leido bolševikams teisti tą Jugoslavų kariautoją.

LVS GARBĖS PIRMININKAS

Juozas Smailis

Lietuvai Vaduoti Sąjungos 6-tas metinis seimas įvykęs Detroit, Mich., Birželio 1-2, 1946 m., išrinko Juozą Smailį, savo išdininą, Amžinu Garbės Pirmininku. Tai įvertinimas jo darbų ir pastangų padėti LVS vadovavime per keletą pastarų metų. Juozas Smailis buvo vienas iš Lietuvai Vaduoti Sąjungos įkurėjų, prisidėjęs su stambiausia auka tame suvažiavime, Tabor Farmoje, Sodus, Mich., Birželio 7-8, 1941 metais.

Juozas Smailio ilgas gyvenimas nužymėtas jo dideliu pasiaukojimu Lietuvos reikalams, savo tautos reikalams ir garbei. Jis rūpinosi ir rūpinasi Lietuvių tautos reikalais kaip Amerikoje taip ir Lietuvoje bei ten kur Lietuviai gyvena netekę savo tėvynės, prisiglaudę pas svetimus.

Už jo ankstesnius tautinius darbus p. Smailis yra Lietuvos Respublikos Prezidento Akto apdovanotas Trečio Laipsnio Gedimino Ordinui. Nedaug kas iš Lietuvių Amerikoje turėjo garbės III laipsnio ordoną įgyti, ir p. Smailis yra vienas iš tų nedaugelių.

Juozas Smailis ir jo žmona, Malvina, yra veiklus Detroito LVS skyriaus nariai. Savo parama, duosnumu ir darbu jie du pasizymėję visais atvejais kur tik liečia mūsų tautos reikalus — kultūros, labdaros, politiškos akcijos srityse.

Linkime jiedviem dar ilgai būti sveikais, stipriais ir dirbti su mumis, kuomet nelaimingai mūsų tautai darbininkų tiek reikalinga.

Amerikos Lietuvių Misija

ir Jos Darbai

Tuoju reikalaukit sau vienos arba daugiau šių įdomių knygų-albumų su plačiu aprašymu apie Amerikos Lietuvių Misijos veikimus Washingtono ir San Francisco. Albumas 32 pusl., 9x12 colių dydžio, su gausybe fotografijų ir Lietuviškais ir Angliškais aprašymais apie Misijos žygius. Auka \$1.00 už vieną.

STAI TAS PULK. JONO PETRUIČIO APRAŠYMAS JO PERGYVENTŲ KANČIŲ BOLŠEVIKŲ NAGUOSE

'Kaip Jie Mus Sušaudė' 1 knyga \$1

(Lithuania Under the Sickle and Hammer)

(80 puslapių — su paveikslais — su Pulk. Petruičio biografija, su Lietuvos istorija) UŽSISAKYKIT JŲ PLATINIMUI - 6 UŽ \$5, 15 UŽ \$10

'Timeless Lithuania' \$3

(Su Lietuvos vaizdais, su Autoriaus Dr. Norem atvaizdu, su Lietuvos žemėlapiais)

Užsakymus siųskit cash pinigais arba čekiais, ir tuoj gausit savo knygas.

(Knygos čidumo viršelio piešinys, bet viršelis spausdintas trim spalvomis.)

Pirkti galima po vieną, dvi ar daugiau knygų, po \$3.00. Siųskit savo užsakymą!

Šios knygos pelnas eina Lietuvos vadavimo reikalams.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

MUSŲ PABEGĖLIAI NENUSTOJA GE- ROS NUOTAİKOS

Žemiau paduodamas laiškas iš vienos pabėgėlių stovyklos Vokietijoje parodo kad baisūs paskutinių metų išgyvenimai, netikra dabartis ir dar netikresnė ateitis neįstengia išmušti Lietuvių iš pusiausvyros ir kad jie net ir sunkiausiais gyvenimo momentais moka šypsotis, nors kartais ir per ašaras....

Mieli....

Dėkoju už Jūsų laišką, kuri vos tik šiaudien gavau. Gaila kad pagal taisykles į užsienį mes negalime Angliškai, Prancūziškai, Vokiškai, ar Rusiškai rašyti.... Ačiū už siuntinį, kurį savo laiške minite. Jo tuo tarpu dar negavau.

Gyvename mes gana gerai—UNRRA mus neperblogiausiai aprūpina. Kadangi gauti darbo kol kas čia nėra jokios galimybės tai man teko pasisąjūsti, taip sakant, dvasiniam darbui. Kasdien klausau Londono ir Amerikos radio, leidžiu sieninį laikraštį ir musų stovyklos gyventojams, kurių yra 261 žmogus ir vienas, dar iš Lietuvos atsivežtas, šuniukas, skaitau paskaitas. Kaip tokiomis aplinkybėmis ir galima laukti, bent du kartus per dieną turiu atsakyti į klausimą: "Kada grįšime namo?"

Mūsų pesimistai turi kitą klausimą: "Kada važiuosime į Ameriką?" Užtat superpesimistai jau duoda daug lengvesnį uždavinį: jie tenori žinoti kaip aš mums pasiseks nuo musų daržų nusiimti derlių. Mat, mat, gavome po rėželį žemės daržovėms užsiauginti, ir, kadangi darbininkų ir smalsuolių dabar labai daug tai musų daržas kai kuriais atžvilgiais darosi panašus į Palangos plažą vidurdienį....

Pats Neuffen yra mažas miestelis su 2000 gyventojų, pas kuriuos mes ir esame apgyvendinti. Miestelis yra gražioje vietoje — švabų Alpėse, bet neturi kino, laikraščių nei knygų. Musų kolonija susideda iš įvairiausių profesijų žmonių iki svertimos nuosavybės mėgėjų imamai, kurie nedelsia nusijūratuoti ne jiems priklausančius kraukius (kurių kai kurie pabėgėliai turi atsivežę). Iš pažįstamų čia gyvena pulkininkas S. su šeima ir N. Mes mokomės Angliškai, bet ne taip jau sėkmingai.

Del ateities mes visai nesiurpiname. Juk mes esame DP (displaced persons), kurie Lietuviškai reiškia dangaus (D) paukščius (P). Gi dangaus paukščiai, kaip šventame Rašte pasakyta, nei sėja, nei pjauja, o vis delto buna sotys.

Kiek tai liečia mus pačius, tiek išgyvenome — Dresdeno ir beveik visus Berlyno bombardavimus, kurių metu buvome pasimetę ir keletą mėnesių nieko apie vieni kitus nežinojome — kad galvojame jog nieko blogesnio jau nebegali atsitikti.

Jeigu jau yra leista išsistarti "pro domo sua", tai galiu nurodyti kad čia pat gyvena ir mano uošviai. Mano sunui jau ketveri metai. Jis vadinasi Erikas Amadeus Jonas, bet aš labai gailiuosi kad jam nepriėjau Odisėjaus vardo, kadangi paskutiniuosius butų labai tikęs jo tikrąjam užsiėmimui nuvesti. Nors Algirdas ir yra jo krikšto tėvu, mano sunas elgiasi padoriai ir yra gana švarus. Su Algirdu susitinkame mes gana dažnai. Vieną sykį mus buvo aplankęs ir ponas Steponas. Netoliese čia, mat, gyvena jo kiti broliai su šeimomis.

Tikiuosi kad ateityje galėsiu Jums Lietuviškai parašyti, kadangi su Vokiečių kalba dar vis nesu apsipratęs. Dar sykį širdingai dėkoju už laišką ir prašau toliau mūsų neužmiršti (tik laiškais).

Jums visiems musų visų vardų siunčiu musų geriausių linkėjimų.

Jusų Vytautas.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagaiciū leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartų į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Lietuva Tironų Pančiuose

**BOLŠEVIKŲ
VIEŠPATAVIMAS**

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Kas iš to išejo? Ogi visiškai netikėtai dalykas. Visų pirma, tas vyrukas mitingą tuč tuojau buvo nutildytas. Maža to. Spauldoje ant rytojaus jis buvo apšauktas ne kuo kitu kaip... **reakcionierių provokatorium!** Kodel? O todėl kad, sako, šitoks šūkis reiškia propagandą už Lietuvos nepriklausomybės panaikinimą, už jos įjungimą į Sovietų Sąjungą. Tryliktoji respublika kitaip negali būti suprasta, nes iki tol Sovietų Sąjunga turėjo tik dvyliką respubliką. Bet tai esanti provokacija, kadangi nei Sovietų Sąjungos vyriausybė, nei Lietuvos "Liaudies vyriausybė" visai ir negalvojancios apie tokį prijungimą. Kalbėti apie prisijungimą prie Sovietų Sąjungos tai reiskia kelti nepasitikėjimą Lietuvos nepriklausomybe, reiskia kelti paniką, reiskia kelti nepasitikėjimą Lietuvos liaudies vyriausybe, nepasitikėjimą Sovietų vyriausybės iškilmingais pasižadėjimais nesikišti į Lietuvos vidaus reikalus!... Kas gali norėti kelti tokį nepasitikėjimą? Aišku, reakcionieriai. Ir tai jie, ne kas nors kitas, atsiuntė savo agentą rinkti apie "tryliką respubliką". Provokatorius! į kalėjimą jį!

Ir tikrai laikraščiuose buvo parašyta kad toks ir toks provokatorius, visuomenės nerimo kėlėjas, tapo su laikytas ir atitinkami organai aiškina keno pavidimą jis veikia. Taigi, besidžiaugiant politinių kalinių išlaisvinimu, kalėjimas vėl gavo naują politinį kalinį....

Tiesa, klausimas ar tas vyrukas buvo pasodintas. Maža kas tikėjo tuo ką laikraščiai apie tą pasodinimą skelbė. Kiek žinoma tai tas vyrukas buvo ne tik ne reakcionierių agentas, bet vienas iš veiklesniųjų provincijos komunistų. Savo platintose proklamacijose jis jau daugelį metų buvo pripratęs matyti šūkį "Tegyvuoja Lietuvos Tarybinė Socialistinė Respublika!" Jis pagalvojo kad dabar jau galima tą ir viešai išrežti.... Bet aš manau kad jis ir tikrai galėjo būti pasodintas. Už tai pasodintas kad jis užmiršo jog **pas bolševikus žodžio laisvė yra tik tam žodžiui kuris patikrinamas partijos viršūnėse**. Tuo metu partijos viršūnės dar nenorėjo išgąsdinti Lietuvos žmonių, nenorėjo pasakyti jiems apie prijungimą, o čia dabar tas, nieko nepasiklauses, ima ir išduoda slapta mintis. Tokį reikia pamokyti kad ir kitiems būtų pavyzdys — laikyti liežuvį už dantų, kol iš viršaus nėra liepta rinkti....

Nauja politinė "laisvė"

Kokia prasidėjo žodžio laisvė jau aišku iš to atsitikimo su tuo komunistų veikėju, kuris vaikiškai tikėjo tuo kas buvo jam anksčiau sakoma ir ką jis pats per savo proklamacijas skleidavo. Prasidėjo laisvė: 1) kolyti Smetoną ir visą ligišiolinę Lietuvos valdžią, 2) niekinti viską kas iki to laiko Lietuvoje buvo, 3) garbinti Staliną, Sovietų valdžią ir Raudonąją Armiją, 4) šaukti kad dabar atėjo nauji laimingi laikai. Apie naujus laikus buvo laisvės kalbėti tik tiek kad dabar tai jau bus gerai. Kaip bus, to nebuvo galima laisvai sakyti.

Pavyzdžiui, naujai paskirtas Žemės Reformos Departamento direktorius ėmė ir paskelbė laikraščiuose kad bus praplėsta žemės reforma, ir papasakojo kaip tas bus daroma. Tas projektas, sako, buvo ir naujos vyriausybės apsvartytas ir beveik priimtas. Bet jis dar nebuvo patvirtintas komunistų partijos, kuri negalėjo jo patvirtinti neatsiklausus Maskvos. Ir vargšas ką tik paskirtas naujas Žemės Reformos departamento direktorius tuojau gavo gerą pirtį už projekto paskelbimą. Jis tuojau buvo išvadintas ponu, ir paskelbtas projektas poniškas, iš pareigų jis tuojau buvo pašalintas ir, rodos, netrukus nugabentas už grotelių....

Visos iki tol veikusios politinės ir nepolitinės organizacijos buvo tuoj uždarytos. Nebuvo pasakyta kad jos uždarytos, bet buvo paskelbta kad jos turi "persiorganizuoti", o iki persiorganizavimo turi susilaikyti nuo bent kokio veikimo. Žinoma, jos niekad nebuvo perregistruotos ir veikti negalėjo. Bet užtat tuč tuojau buvo paskelbta kad laisvai veikia Komunistų Partija, Komunistinio Jaunimo Sąjunga ir kitos komunistiškos organizacijos.

Į laikraščių redakcijas tuojau buvo atsiųsta "sekretoariai". Kaip gi! Spaudos laisvė puikliausia, jokios cenzūros! Laikraščio nereikia niekur nešti parodyti nei klausiti ar galima tokį spausdinti. Bet kiekvienoje laikraščio redakcijoje yra atsiųstas, jei ne vyriausiasis redaktorius tai sekretorius. Ten kur buvo atsiųstas naujas vyriausiasis redaktorius, ten irgi buvo atsiųstas sekretorius. Atėjo, atsisėdo, pasakė kad jis turi matyti viską kas į laikraštį dedama, kad jam yra pavesta prižiūrėti laikraščio turinį ir dvasią, ir viskas. Redaktorius galėjo ir turėjo dėti į laikraštį tik tą ką jam nurodė ir leido sekretorius. O iš kur jis turėjo nurodymus tai jau jo dalykas: redaktorius neturėjo būti toks neišmanėlis kad klausinėty apie tai.... Tai buvo spaudos laisvė.

Susirinkimų laisvė irgi prasidėjo labai didelė. Kas antrą-trečią dieną prasidėjo milžiniški mitingai ir demonstracijos, su plakatais, paveikslais.... Juose dalyvauti kiekvienas ne tik turėjo laisvę bet ir pareigą, ypač jei jis kur nors tarnavo. Ypač daug susirinkimų pradėjo būti kai buvo paskelbta kad turi įvykti naujo seimo rinkimai. Bet tuose susirinkimuose kalbėti buvo laisvė tik apie tuos keturis dalykus kuriuos pirma paminėjau: keikti Smetoną, niekinti Lietuvos valstybės visą praeitį, garbinti Staliną ir džiaugtis naujais laikais....

Nauja rinkimų tvarka

Aišku kad nauji rinkimai turėjo įvykti ir pagal naują tvarką. Bet ta nauja tvarka nuostabiū būdu pasiliko labai panaši į seną tvarką, nustatytą to keikiamo "Smetonos režimo" tvarką. Rinkimų įstatymas buvo paliktas beveik ištisai tas pats, tik buvo pakeista kandidatų siu-

lymo tvarka. Mat, pagal veikusių rinkimų įstatymą kandidatų siūlymas buvo numatytas per savivaldybių organus. Dabar vietoje to kandidatų siūlymas buvo pavestas politinėms partijoms, visuomeninėms ir ekonominėms organizacijoms. Bet kaip jos tuos kandidatus turėjo siūlyti nieko aiškaus nebuvo apibrėžta. O kokios gi politinės, visuomeninės ar ekonominės organizacijos gali pasiūlyti kandidatus jeigu jų visų veikimas, išskyrus vieną komunistų partiją, sustabdytas?

Rinkimų laiką Maskva nustatė labai greitai. Čia tik paskelbtas naujas rinkimų įstatymas, o jau po dviejų savaitių turėjo įvykti rinkimai.

Kiekvienam yra žinoma kad prieš visuotinius rinkimus reikia ne tik numatyti kandidatus, bet taip pat sudaryti ir rinkimų sąrašus, juos patikrinti, kad juose būtų įtraukta visi kas turi teisę rinkti, ir kad juose nebūtų įtraukta tokių kurie neturi balsavimo teisės. Visas tas darbas reikalauja mažiausia poros mėnesių, norint kad jis būtų gerai padarytas. Štai, Anglijoje jau kaip rupestingai tų dalykų žiurima, o visvien išejo tokių dalykų kad net pats Churchillis, pasirodo, nebuvo laiku į sąrašus įtrauktas ir negalėjo balsuoti.... Todėl tokių dalykų negalima daryti labai skubiai, jeigu norima kad rinkimai išeitų rimti.

Bet bolševikams rinkimų rimtumas Lietuvoje nerūpėjo. Jiems rūpėjo tik vienas dalykas — kad viskas įvyktų greitai. Jiems reikėjo kad iki Liepos pabaigos Baltijos valstybės "paprastų" būtų prijungtos prie Sovietų Sąjungos....

Todėl naujasis rinkimų įstatymas Lietuvoje apie rinkimų sąrašus visai nieko ir nekalbėjo. Jis nustatė tik šiuos dalykus: kas turi teisę balsuoti ir kad balsavusiems bus dedama į pasą tam tikras antspaudas.... Vadinasi, niekas išanksto nežinojo kiek yra Lietuvoje žmonių turinčių teisę balsuoti. Bet užtat išanksto buvo žinoma kad tas kuris bus nebalavęs, iš jo paso tai bus **matoma**. Laikraščiuose tuojau pradėta skelbti kad balsuoti yra kiekvieno pareiga. Kas nebaluos tas tuomi pačiu bus laikomas balsavęs už liaudies priešus. O kas balsuoja už liaudies priešus tas pats yra liaudies priešas, o tokiam — patys supraskite kur jiems vieta!

Jeigu jau nuo įstatymo paskelbimo iki pačių rinkimų pasiliko tik dvi savaitės tai kandidatus reikėjo pasiūlyti per savaitę. Kas gi juos galėjo pasiūlyti? Kadangi buvo tik viena veikianti organizacija — komunistų partija, tai tik ji ir galėjo kandidatus siūlyti. Bet ji pati to daryti negalėjo. Kodel?

Ogi dėl tos paprastos priežasties kad ji žinojo jog ji visiškai neturi pritarėjų. Jai dar buvo gėda labai aiškiai rodytis. Nes Lietuvoje iki 1939 metų komunistų partijos narių buvo ne daugiau kaip 700. Ką tai reiškia? Tai reiškia—0.025% gyventojų, arba vienas iš keturių tukstančių! Kai į Lietuvą inėjo raudonosios armijos įgulos tai atsirado tokių kurie del visa ko nutarė irgi išanksto apdrausti savo kailį ir prisidėti prie komunistų. Per vieną žismą jų skaičius pakilo dvigubai ir pasidarė jau.... vienas iš dviejų tukstančių! Vis delto tai labai maža.

Paties bolševikų valdymo metu, kada komunistų partijai augti jau buvo palankiausias aplinkybės, Lietuvoje ji, sako, išaugo iki nepilnų trijų tukstančių. Tuo būdu Lietuvoje komunistų partija pasiekė.... 0.1% gyventojų skaičiaus, tai yra maždaug vienas iš tukstančio! Tai irgi nedaug. Patoje Rusijoje komunistų partija priskaito arti dviejų milijonų narių, taigi **ten išeina vienas komunistas tik šimtui gyventojų**. Taip pat maža. Bet gi jie vis delto valdo Rusiją štai jau beveik 30 metų ir sako kad tai yra pati geriausia demokratija....

Lietuvoje išpradžios turint komunistų tik vieną iš keturių tukstančių patiems komunistams atrodė permaža. Nuo valdžios jie, žinoma, del to atsisakyti nei negalvojo. Bet reikėjo kuo nors prisidengti. Ir, žinoma, atrado.

Vieną rytą laikraščiuose pasirodė atsisaukimas naujos, iki tol visiškai negirdėtos, organizacijos, kuri vadinosi "Darbo Lietuvos Sąjunga". Niekas nežinojo nei

kada nei kaip tokia organizacija įsikūrė. Atsirado kaip grybas iš po lietingos nakties. Jos atsisaukime buvo parašyta labai daug gražių dalykų apie tai ko Lietuvai reikia. Ir buvo prirašyta taip kad kiekvienas Lietuvos mielu noru po visais tais pageidavimais pasirašytų. Ten buvo ir apie laisvę, ir apie nepriklausomybę, ir apie teisingumą, ir apie darbą, apie gerus atlyginimus, apie gražų gyvenimą ir apie ką tik nori. Ir buvo sakoma kad dabar prasidėjo nauji laikai visa tai Lietuvai atneš. Po tuo atsisaukimu buvo parašai. Ne taip sau išspausdinti, bet nufotografuoti. O pasirašiusių tarpe buvo kelios dešimtys žymiausių Lietuvos visuomenės veikėjų, rašytojų, profesorių, advokatų ir tt. Pačiame sąraše buvo ir Lietuvos Komunistų Partijos centro parašai.

Kas gi tai ištikrųjų buvo? Tai buvo komunistų ėjimas per užminuotą lauką. Nors jiems ir nebuvo ko bijoti, nes už jų nugarų buvo daugybė sovietiško tankų, bet jie nutarė prieš Lietuvos tautą išeiti prisidengę. Kai kariuomenė eina per tokią vietą kur mano kad gali būti užkasta minų ji pirma savęs varo, pavyzdžiui, galvijų burį (o Vokiečiai tokiais atvejais vartydavo priekinį belaisvius....). Ir čia komunistų partija atsisoto užpakalyje, o priekin iškišo visą eilę Lietuvos veikėjų.... Iškišo juos stačiai apgaulės keliu, reikalaudami kad pasirašytų po atsisaukimu ir tiek, visiškai nesakydami kam tas atsisaukimas reikalingas. Patsi atsisaukimas labai gražus, tai daugeliui atrodė kad nieko čia tokio jeigu ir pasirašys. Ypač kad ten ir apie Lietuvos nepriklausomybę taip pat, nors ir suktai, buvo užsiminta.

Bet tuoj paaiškėjo kad šita "Darbo Lietuvos Sąjunga" statys kandidatus į "Liaudies Seimą". Kaip ji statys? Ar susirinks visi tie kurie pasirašė, ir nutars ką pasiūlyti? Ne. Komunistai taip negalvojo. Juk kiek ten buvo tų parašų? Kelios dešimtys! Taigi jie visvien nesudaro daugumos prieš komunistų partiją, kuri pasirašė gale. Reiškia kad "Darbo Lietuvos Sąjunga" yra kaž kas kur komunistų partija turi viską praeiti, o ne tie veikėjai kurie pasirašė priekyje....

Taip ir buvo daroma. Pagal komunistų partijos nurodymus laikraščiuose buvo paskelbta kad įvairiuose miestuose įvyks susirinkimai kandidatams pasiūlyti. I tuos susirinkimus buk tai galėjo ateiti kas norėjo. Taigi labai demokratiška: kas nori ateina ir siūlo kandidatus.... Buvau ir aš pats beeinas į vieną tokį susirinkimą. Pažiūrėsiu, manau, kaip gi ten tuos kandidatus siūlo. Nuėjau prie nurodytos vietos kokių pusvalandžių anksčiau. Kas gi pasirodė? Ogi kino teatro salė, kurioje turėjo būti tas susirinkimas, jau pilna. Taip pilna kad jau niekas negali į ją ineiti. Sako kad ji buvo pilna jau kokios dvi valandos anksčiau. Ji buvo pilna komunistams patikimo jaunimo ir net vaikų-miesčioniukų, daugiausia ne Lietuvos, kurie balsuoti dar neturi teisės. Bet visvien salėje vietos nėra. Žmonės kurie atėjo į susirinkimą nurodytu laiku, nei vienas negalėjo ineiti. Ką gi jie darys? Turėjo išsikirstyti. O rytojaus dieną laikraščiuose buvo paskelbta kad tame susirinkime vienbalsiai buvo priimtas "Darbo Lietuvos Sąjungos" pasiūlytas kandidatų sąrašas. Tai buvo kandidatų sąrašas visai rinkimų apygardai. Apygarda apėmė visą Vilniaus miestą ir dar kelis apskrčius.

(Bus daugiau)

Siųskit Savo Prenumeratą DABAR knygai

LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE

"LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE" leidžiama knygoje, bus apie 350 pusl. didumo. Kurie užsisakys šią knygą išanksto, tų vardai tilps knygoje. Skubėkit! Knygos kaina \$3, dvi už \$5. Pageidaujama stambesnių aukų knygai paremti—tai bus prisidėjimas prie Lietuvos vadavimo pastangų rėmimo.

Išrašykite čia telpantį kuponą užsisakant knygą.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu savo prenumeratą šiai naujai leidžiamai knygai:

\$..... Knygai "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE"

Vardas

Adresas

Miestas..... Valstija.....

VALGIŲ GAMINIMAS

ir Namų Prižiūrėjimas

Kaina su prisijuntimu \$1.25

Didelė, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius: sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepsniai, pyragai, virti ir kepti valgiai, mėsos, ir tt. Kuri šeiminiškė turi rūpesnio ir vargo su gaminimu valgių, privale įsigyti šią naudingą knygą.

Reikalaukit "Dirvoie"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

KOVA SU DANTŲ GEDIMU. Amerikos sveikatos saugotojai pradeda vartoti fluoriną apsaugojimui dantų nuo gedimo. Ta yra viena iš didžiausių Amerikos blogybių. Bandymai daromi Miami apskrityje, Ohio, kur tas vaistas panaudotas ant 1,500 mokyklų vaikų jaunėnių 15 metų amžiaus.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KOKIS LIETUVOS LIKIMAS?

RENGIANTIS Europos taikos konferencijai, kuriai diena nustatyta Liepos 29, Lietuvos klausimas nėra nei ant taikos konferencijos agendos. Konferencijon, be keturių didžiųjų — Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir Rusijos — pakviesta 17 Europos valstybių kurios buvo įveltos Antrame Pasauliniame Kare, bet Lietuva, kaip viena iš Europos valstybių, kurios likimas taip pat turi būti baigtas išspręsti, nei neminima ir niekas dėl jos nedaroma.

Kitos konferencijos, kurioje būtų sprendžiama trijų Pabaltijo valstybių likimas, niekas nešauks, ir niekur nebus jų klausimas paimtas svarstyti.

Kas liečia Maskvą, Lietuvos ir jos dviejų mažų kaimynių inkorporavimas į Sovietų Uniją yra baigtas reikalas.

Washingtono, State Departmento pažiūra, Lietuva dar tebesanti laikoma "po senovei" savistovė, bet tai yra didžiausia begėdystė kokią kulturingas pasaulis po savo akim mato: Lietuva paversta, jos tvarka sugriauta, žmonės kankinami, žudomi, iš savo tėvynės tremiami iki ten neliks nei vieno Lietuvos net priimti Lietuvos nepriklausomybę, o State Departmentas Amerikos Lietuvius lyg vaikus suvedžioja tvirtinimais buk Lietuva tebesanti "po senovei" nepripažinta sovietams.

Nekurie mūsų neva kovotojai už Lietuvos nepriklausomybę, tais, matomai bolševikų agentų, suvedžiojimai ramindamiesi, džiaugiasi kad Lietuvos likimu nėra jo taip daug rūpinantis, juk Amerika Lietuvos įjungimo į sovietus nepripažįsta...

Ar reikia didesnio savęs apsigaudinėjimo ir dėl to trukdymo visų kitų pastangų Lietuvos bylai kelti viešumon šiadien, nes rytoj jau bus **pervėlu**?

Willis-Kelly rezoliucija Kongrese, matomai Sovietams pataikaujančių kongresmanų, trukdoma visokiais patarimais palaukti, "neerzinti" sovietų ir "nesunkinti" taikos programos. Kokia tai bus taika jeigu jos darbai baigsis tik pavergimu Europos tautų?

KAIP rašytoja Dorothy Thompson išsireiškia apie paskelbtą Atlanto Carterį, kuris žadėjo neužgrobinėti svetimas teritorijas, nedaryti šalyse permainų be pačių žmonių sutikimo, tai to Carterio pareiškimai **pasirodė didžiausiomis, juodomis melagystėmis**, kurie, matomai, niekuomet neturėdai mintytę pildyti, ir oficialiai sumindžiota pirm negu karas pasibaigė.

Visa tai kas iki šiol Amerikos atstovų sutarta Paraižiuje, anot Dorothy Thompson, nėra taikos darymas ir tas nebus priimtas milijonų paleistų žmonių širdyse.

Visa Europa, sako ji, žino kad tas ką dabar didesnis valstybės daro yra tik manevravimas už pozicijas kitam karui. O manevravimai kokius atlieka Amerika, yra tiesiog sargdinanti ir pagaliau bus pralaimėti. Mes aukojame tikslus ir principus ir tai darome net mūsų pačių nuostoliui, tikrina ji.

Maskva po pat akių Byrnes ir Bevino vykdo savo grobišką programą ir tie nieko ne tik negali padaryti bet ir nedaro, išskyrus ką numeta kelis žodžius Molotoviui, kuris akieplėšiskai juos sukeria, įrodydamas kad ne bolševikai kludymus ir klastas daro, bet Amerikiečiai ir Angliai.

Dabar, visas metas po karo, sovietai pasiėmė apipiešti Austriją ir išvežti ten buvusius ne-Austrus į Sibirą. Ji tą vykdo, desimtimis tūkstančių žmonių gruda į gyvulinius vagonus, vasaros karščiuose, taip kaip darė 1941 metų Birželio mėnesį su Lietuvos žmonėmis, o Byrnes ir Bevin dėl to nieko nesidaro. Po priedanga kenksmingų asmenų, bolševikai išgaudys ir išvežs pačius geriausius Austrijos žmones, ir nukankins juos kaip padarė su kitų užgrobtų šalių žmonėmis.

VISI šie ir kiti Maskvos planai prieš Europą ir prieš kitas valstybes — net prieš pačią Ameriką ir Angliją — Byrnes ir Bevinui yra gerai žinomi, tačiau nežiurint jų pastangų atsilaukyti jie nieko nepajiegia. Kodėl jų pasiryžimai Maskvai pastoti kelią neveikia? Vienas Amerikietis politiškas tautytojas į tai atsako sekančiai: Rusai išklauė visų stiprių žodžių jiems pasakytų prie konferencijos stalo ir sulgydo juos su tuo kokioms akcijoms Anglo-Saksai imasi pasauliniuose reikaluose. Žodžiai buvo tvirti, tačiau akcija silpna. Bolševikai sprendžia mus iš to ką mes darom, ne ką mes kalbam. Jie priežio išvados kad mes esam silpni. Rusija šypsosi visu savo šetonišku pasitenkinimu!

Amerika ir Britanija, pastebi tas rašytojas, bijo viešai ir atvirai pasmerkti Rusijos prisijungimą Pabaltijo šalių. Tas perstatė labai didelį agresijos aktą, ir sekė labai žiauriomis valdymo priemonėmis. Mes taipgi užsileidom Rusų reikalavimais link Lenkijos, kuriai buvo prizaadeta visa ištikimybė ir pagalba.

Mes protestavome, paveizdan, del tam tikrų politinių įvykių už geležinės sienos, tačiau nesakome nei žodžio, paveizdan, del Rusų įrengiamų lektuvams aikščių visoje Vengrijoje. Rusai žino kad mes apie tai žinome. Jie mano kad mes esame bevilčiai silpni bent ką del to jiems sakyti.

Mus visiškai apmovė Persijoje, toliau sako tas rašytojas. Rusai suka Egiptę, kur Kairo mieste įsisteigė bolševikų špiegų lizdas, na o Britai ištraukė savo kariuomenę iš Egipto.

•19-ME amžiuje buvo tikima kad jeigu mirėjų skaičius nuo vienos ligos sumažėjo tai automatiškai padidėja mirimai nuo kurios kitos ligos.

Ką Jie Pergyveno

The Chicago Herald American Liepos 7 tilpo Stasio Piezo straipsnis, apsakymas dviejų Lietuvių kunigų brolių Justino ir Raymondo Klumbių, pabėgėlių iš Lietuvos, kurie gavo progą sugrįžti į Ameriką, nes čia yra gimė. Jiedu baigė kunigystės mokslus Lietuvoje, kur ir gyveno iki bolševikų atėjimo ir per pirmą Rusų okupaciją bei nazių okupaciją. Jiedu, kaip tame straipsnyje smulkmeniškai nupaskojama, patyrė ir matė bolševikų žiaurumus Lietuvoje ir kitose Pabaltijo šalyse žymiai baisesnius negu Lietuvos teko perkentėti po naziais.

Nekurie jų apsakomi dalykai buvo aprašyti kitų rašytojų Dirvoje pirmiau, ypač aprašyme "Lietuva Tironų Pančiuose".

Be liaudies ir be kunigų žudymų ir areštavimo, Kun. Raymondas Klumbis pasakojo, vieną dieną sovietų komisaras pasiūlė jam mokėti po 1,500 rublių į mėnesį, papirkimui kad jis mestų kunigystę ir tarnautų sovietams.

Bolševikai juos sekė ir šnipinėjo, žinodami kad jie yra Amerikos piliečiai, ir matyt norėjo rasti priekabi juos suminti ir išvežti. Jie buvo kelis kartus raudonųjų areštuoti, visokiomis priekabėmis.

Siedu kunigai pamini ir bolševikų žvėrišką darbą nukryžiuojant tris Lietuvos kunigus miške prie Raudonavės.

Kriminalistų Daugėja

FBI direktorius J. Edgar Hoover įrodinėja kad ši šalis

BENAMAI

Jai klajunės takeliai paliko,
Be Tėvynės, namų, be mamos...
Dar jaunutis, skaitus jos veidelis.
Nebeguodžia jai niekas sielos.

Tik naktuzė dainelę dainuoja
Jai šlamėjimu savo tyliu,
Tartum josios gerutė mamele
Prakalbėtų švelniu žodeliu.

Ir mėnulio geltoni šešėliai
Tartum, glosto tėvelio ranka.
Kur tekejo troškimų upeliai,
Dar srovėna srovėlė menka.

Iš slaptingos nakties atsibudus,
Tik paliko klajingi sapnai...
Jau nubluko mėnulio šešėliai
Ir nubluko rausvi jos veidai.

Ar dienelė ramins išgiedrėjus?
Ar uždegs vėl krutinę aistrą?...
Ji nulenks galvą nuėjo,
Susimąsčius, nerami, liudna...

Nevaitoki, jaunoji mergaite,
Dar tau liko skaisčių dieny...
Kaip liepėlė palinkus į šalį
Nebeliek asarėlių mielų...

Tu sugrįši į savo namelį,
Ir motutė linksmam pasitikis,
Tik kelionė skaudi šių dienelių
Amžinai širdyje pasiliks...

Ir sesutės nupins tau vainiką
Iš vosilkų, geltonų rugių,
Tu paseksi joms pasaką ilgą
Iš klajunės audringų laikų...

Kapsų Aguona.

AMŽINAI

Nenustos niekados
saulė žaisti leduos,
puosti purpuru sniego dangas;
o mėnulis nakties
sidabrėne parėda
dengti ežero žalsvo bangas.
Laumės juostos tiltai,
kaip į dangų takai,
vis žavės mus lietaus versmėj.
Ir poeto sapnai
pasiliks amžinai
jo širdies išdainuotoj giesmėj.
Kastytis Gliuda.

neuzilgo susilauks milžiniškos armijos kriminalistų, kuri susidės iš apie 6,000,000 asmenų. Šalyje nuolat daugėja įvairių nusižengimų bangos, kurios didina kriminalistų skaičių.

Mūsų namams ir mūsų gyvastims susidarys milžiniškas pavojus. Teisių vykdymas ir nusižengimų kontrolė yra vienas iš svarbiausių klausimų su kuriuo šalis susiduria.

Susiorganizavo Lietuviai Pabėgėliai Evangelikai

LIETUVIŲ pabėgėlių bendruomenėje Vokietijoje esama apie 12,000 evangelikų. Daugumas jų gyvena Anglų okupuotoje Vokietijos zonoje.

Gegužės 30 d. Hanau Lietuvių Stovykloje įvyko Lietuvių pabėgėlių evangelikų (Luteronų ir reformatų) kunigų ir bažnyčios darbuotojų suvažiavimas; iš visų trijų Vokietijos zonų (Amerikiečių, Prancūzų ir Anglų) dalyvavo apie 100 žmonių.

Šio suvažiavimo tikslas su tvarkyti Lietuvių pabėgėlių evangelikų bažnytinis ir religinį aprūpinimą (pamaldas, tikybės dėstymą mokyklose, religinių knygų parupinimą, etc.) Stovyklose kur gyvena daugiau evangelikų nutarta įsteigti parapijas.

TAM veikimui rikiuoti išrinkta Lietuvių evangelikų pabėgėlių laikina vyriausioji bažnytinės bendruomenės taryba iš šių penkių žmonių: Dr. O. Stannaitis — pirm.; Kun. J. Pauperas — vice pirm.; Kun. St. Neumanas — reikalų vedėjas; J. Grigolaitis ir Puskepalaitis — nariai. Generalsuperintendentas teol. prof. Dr. P. Joku-bėnas išrinktas garbės pirminku.

Šį Lietuvių pabėgėlių evangelikų suvažiavimą savo atsilankymu pagerbė šv. Sosto Delegatas Lietuviams Vokietijoje ir Austrijoje Kan. Feliksas Kapočius.

Vyt. Dailius.

PABĖGĖLIO KELIAIS

(Tėsinys iš pereito nr.)

MIEGOJOM neramiai, laukėm pakartotinių atakų. Išvykdamas rytiniu traukiniu iš Berlyno pajutau didelį palengvėjimą.

Vakare greitis mus paliko Dirschau (Vakary Prūsijoje) stotyje. Už keturių kilometrų nuo Dirschau, šalia plačios autostrados, buvo įkurtas pabėgėliams perėjimo "lageris", į kurį patekome sekantį rytą. Lagerį sudarė pora lentinų barakų, patalpdytų šlapioje, molinėje dirvoje, kur buvo išrikiuoti vežimai ir prie jų prišti arkliai. Vyrai, moterys ir vaikai klampoję po bjaurų purvyną. Vienur-kitur kilo dumai, pabėgėliai gaminosi valgį. Netoliese kioksioje nustipusį arklių lavoną.

Sutikome kelis pažystamus, kurių teiravomės apie saviškius. Matė juos kaž kur dar prieš Marienburgą, taigi, teoretiskai skaičiuojant, jei jie būtų važinę šia kryptimi, turėjo jau čia rasti.

Mano draugas nutarė važiuoti į Danzigą ir Gdynę, kur buvo dideli surinkimo lageriai, ketindamas ten pasižvalgyti. Aš turėjau likti šioje ir palaukti tolimesnių įvykių. Nuobodu ir neįdomu buvo sėdėti tame purviname lageryje, todėl sugalvojau dar tą pačią dieną pasiekti Marienburgą. Gavęs pasikolinti dviratį, leidaus keliu.

Tik pervažiavęs Vyslą, sutikau ilgą pabėgėlių koloną. Pasimatė pažystamų veidų. Užkalbinau kai kuriuos. Pasiškiejo kad toje kolonoje važiuoja ir mūsų šeimos. Ir tikrai, kolonos gale pamačiau savuosius. Koks nustebimas ir kartu džiaugsmo ašaros spindėjo akyse!

O kaip suvargę, kaip smarkiai, suslygę buvo tie brangūs veidai. Kokius sunkius išgyvenimus, kokį milžinišką vargą pakėlė tos ištvermingos moterys rodė nauji, kieti jų veidų bruožai. Nenorėdama taip išvargusių moterų vėl į lagerį įleisti, suradau pastogę mažame paplėtės ukyje, padėjau šiek-tiek apsitvarkyti ir skubiai išvykau atgal į Dirschau, tikėdamasis rasti mano draugą dar neiškeliavusį. Dirschau ne-reikėjo pasiekti, nes radau jį dar kartą sugrįžusį į lagerį.

Abu patenkinti ir laimingi grįžom pas savuosius. Vėl buvom visi kartu, dalinomės pergyventais įspūdžiais, patirtais vargais. Mus stebino mūsų moterų atsparumas, kantrybė ir nepalaužiama valia. Išlitas dvi savaites nuo mūsų išsikrymo grumėsi jos su visais keliomis sunkumais, praleisdamos dienas ir naktis po lie-tingu rudens dangum, įsieškodamos arkliais pa-šaro ar mažos užuovėjos taip labai reikalingos ištikimų gyvulių poilsiui. Jų rankos buvo puslėtos nuo vadžių, sutrukusios nuo lietaus ir purvo. Ir vis dėlto jos atkakliai veržėsi į priekį, neprarasdamos vilties mus vėl pamatyti.

Dabar prieš mus stovėjo naujas uždavins — prasiūsti plentą pro lagerį, į jį nepatekus. Norėjome daviauti Konių stotį, o ten jau sėsti į traukinį.

Todel sekantį rytą išvykom gana anksti. Deja, mūsų planas nepavyko, buvom sulaikyti ir turėjom įvažiuoti į lagerį, kur buvo jau daug naujų žmonių, nes nei vienas vežimas nepravažiavo nesulaikytas. Lagerio vadovybė skirstė pabėgėlius po kraštą: ar tai į pastovesnius lagerius, ar į paskiras vietoves. Kas turėjo pažystamų ar giminių, turėjo nurodyti jų adresus ir gaudavo leidimą vykti į tą vietą. Ta proga pasinaudodami Vokiečiai perimdavo šimtus arklių, vežimų ir pakinktų, už visa tai mokėdami kiek patiko.

PARDAVĖ arklius, vežimus ir pakinktus, ruošėmės keliuon traukiniu. Leidimus vykti į Badeno sritį turėjome kišenių. Skubiai pakavome daiktus, kurie nuo nesibaigiančių keliuonų nepaprastai liudnai atrodė. Bet niekas iš mūsų dėl to perdaug nesisielėjo, nes visi rupinomės kuogrečiau patekti į traukinį ir kuosku-biau baigti kuriam laikui žiaurų keliuonės vargą.

Suspausti kaip silkės statinėje, negalėdami nei truputiuko pajudėti, išvykome. Rytą, išlipę Berlyne, jutome kaip važiuojame toje spustyje mus baisiai nuvargino; nors buvom pakankamai užgrūdinti, bet vos laikėmės ant kojų.

Aš norėjau kuogrečiau iš to griuvėsių miesto išsprukti ir galutiniai pasiekti keliuonės tikslą, mažutį kaimelį tolimoje Badeno srityje. Mano draugas turėjo likti Berlyne, nes jo žmonos sveikatos stovis reikalavo skubios ir geros medicinos pagalbos.

Tos pačios dienos vakarą, greitis traukinys nešė mūsų mažą grupelę į pietus. Brandenburgo lygumos greitai liko užpakalyje mūsų. Rytas mus užtikto Turingijos kalvose. Traukinys skriejo tai aplengdamas, tai pasinerdamas į jas. Atšlaitėse, saulės spindulių nužerti, skaisčiai raudonavo vynuogynai. Čia tik dabar ruduo žengė pirmus žingsnius. Žaliuojančiose pievose ir kloniuose ganėsi avys, galvijai. Viskas atrodė ramu, taikinga ir jauku. Tik miestuose namų griuvėsiai ar prie fabrių ir dangų pasisūšė pabūklų vamzdžiai priminė kad žiaurus, negailestingas karas juntamas visur.

PASKUTINIS keliuonės etapas buvo itin sunkus. Teko persėsti iš traukinio į traukinį bent porą kartų. Daiktų tampymas išsėmė paskutines jėgas. Paskutinėje persėdimo stotyje, Jumnendingene, turėjom traukinio palaukti ilgesnį laiką. Belaukdami, netikėtai sutikome Lietuvius iš to paties kaimo į kurį mes važiuojame. Tai buvo nepaprastai maloni staigmena. Pirmą kartą, nuo išbėgimo iš namų, likimas buvo taip nelauktai palankus, nes nereikėjo daugiau klaidžioti ir alkoti paskutines jėgas kad rastum mažą kaimuką, pasislėpusį Badeno kalvų slėnyje.

Iki paskutinės mūsų keliuonės stotelės tęsėsi poros valandų kelias, kuriuo traukinys skriejo gana greitu tempu. Pirmas įspūdis, išlipus iš traukinio, tiesiog apsaivgino mano. Ramybė, neapsakoma, išsiligta, užburianti ramybė viešpatavo tarp aukštų kalvų. Danguje spindėjo milijonai žvaigždžių, kaž kur čirleno kalnų upeliai, tankiose eglėse tykiai ošė vėjas. Niekad per tą grubų bėgimo laiką nepagalvojau kad dar yra kur nors toks ramus kampelis.

Patrankos, lektuvai, bombos, kariuomenė, komandos, įsakymai, masės suvargusių, baimės drugio pagautų žmonių — visa tai atbūkino jausmus, padarė žmogų kieta, išugdė jautrų, gyvulišką savisaugos jausmą. Ir štai, staiga, po viso to — tokia ramybė... Tiesiog viskas kaip pasakoje.

Nuo stotelės iki kaimuko keturi kilometrai. Kelias visą laiką lipa į kalną. Dabar tik pajutom kaip esam nusilpę. Paejęs keliasdešimt žingsnių reikdavo sustoti trumpam artikvėpi-mui.

APSISTOJAU pas draugo uošvienę, kuri mus vaišino ir kartu apipylė klausimais, į kuriuos vos spėjau atsakinėti.

Pasakojau kiek galėdamas daugiau ir ryškiau, o mano akys nenukrypo nuo obuolių. Obuoliai! Beveik buvau pamiršęs kaip jie atrodė, o dabar mes tuštinau jau kelintą jų lėkštę padėtą mums. Aš valgau nežmoniškai daug, mama net bara, bet vis negaliu susilaikyti nepaėmęs "paskutinio". Mano ramina jog čia obuolių šymet esama tiek kiek pas mus Lietuvoje bulvių. Stebuios ir nelabai tikiu.

Gulėdamas minkštame patale vis dar galvoju ir negaliu įsijausti į tą naują nuotaiką, gaubiamą beribės ramybės. Mano samonėje maišosi fronto griauidimas su čiuřenančių upelių muzika, minkštu eglių ošimu, kol viską pridenigia gilaus miego skraistė.

Rytą nubudęs, užkliuvau žvilgsniu už kalendoriaus kabančio priešais mane. Rodė Spalio 28 dieną.

Keturių mėnesių vargo ir kancios kelias baigėsi už poros tūkstančių kilometrų nuo tėvynės.

— O ar tikrai jis jau baigėsi? — užklupo nerami mintis.

Gal tai tik pirmoji kryžkelė, kurioje ilgiau rengiamės sustoti. Kas žino kur mus dar bloks likimas, kokiais keliais turėsim nešti benamių dalį... Gal grįšim vėl į savo mielą tėvynę užgdyti jos ir savo kruvinių žaizdų, o gal klojasi dar grubesniais ir skaudesniais keliais kaip tie kuriais čia atkeliavom...

Šveicarija, 4, 3, 46.

(Pabaiga)

•AIRIJOJE visur agituojama statyti naujus tipiskus Airiškus namus šiaudiniais stogais, kur miestuose išgriauinama seni lauzai.

LENGVAS BUDAS IŠMOKTI ANGLISKAI

Kaina 35c.

Su prisijuntimu 40c.

(Galit siųsti pašto ženklais)

Štai naudinga knygelė pradiniam mokytis Angliškai. Tinka pasiųsti giminėms pabėgusiems iš Lietuvos, arba Amerikoje tokiems ką nori pramokti Angliškai kalbėti.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

Pakeliui į Mirtį

(Vokiečių kalėjimuose)

Rašo
Balys Gaidžiūnas

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

15. Lauktasis Landsbergas

Rugpjūčio 14 dieną mus išvežė iš Poznanės. Tos pačios dienos vidurdienį, traukinys sustojo Landsbergo geležinkelio stotyje. Tik iškelti iš vagono ėmė dairytis kur tas didžiulis pavyzdinis kalėjimas. Ejom dulkonomis gatvėmis, einančiomis pagal Vartos upę. Bet tokių pastatų kurie būtų nauji ir imponuoti savo išvaizda nematėm. Pagaliau išto pasirodė didžiulis pastatas, daug aukštesnis negu kiti miesto pastatai. Praėjom ir pro jį. Tai buta kažkokios dirbtuvės, kur langai taip pat kaip kalėjimo — siauručiai ir geležinėmis štanomis užkalti.

Mūsų koloną sustabdė prie visiškai paprastų, nieku neįsiskiriančių pastatų. Ant sienos buvo iškabą kad tai esantis teismo kalėjimas. Mus įvedė pro mūrą vartus į šaukslyną, netašytas akmenimis grystą kalėjimo kiemą. Tokio nesvaraus ir taip dvokiančio kiemo dar nebuvom matę. Kiemas stumdėsi keli kaliniai. Vieni iš didžiulės metalinės dėžės traukė mirkytas vytelės, du kaliniai pjovė malkas, o kiti nešiojo kažkokias dėžes ir krovė vieną ant kitos. Tik įvairius į tą kiemą, atsirado ir kalėjimo valdžia — inspektorius, vyresnysis prižiūrėtojas ir eilė mažesnių pareigūnų. Visi į mus, išvargintus ilgus kelionės ir blogo maisto, sužuro kaip vanagai ir nelaimės ištiktus paukščius. Prižiūrėtojai, kaip ir kituose kalėjimuose: seni karai invalidai, nenormaliai išaugę. Kaip tokie žmonės į mus politinius kalinius žiūrėję mes jau gerai žinojom. Jiems malonu matyti kalinių kančias. Jie nori kiekvieną už save sveikėsi per trumpą laiką, paversti invalidu. Jų noras kad kalinys fiziškai kasdien smuktų, kol vieną dieną būtų dviejų kalinių išvestas pro kalėjimo vartus, o knygoje būtų įrašoma eilė ligų, nuo kurių nebebuvo galima pagdyti. Dažnai mums teko galvoti, kad didžioji prižiūrėtojų dalis ne žmonės, bet sadistai.

Ir čia, tame tariamai pavyzdiniame kalėjime, pasitvirtino tie teigimai visu reikšmės nuoguma. Pasirodė, pakliuvom ne į tą Landsbergą kuris randasi netoli Muencheno ir kur tikrai yra kažkas panašaus į pavyzdinį kalėjimą, bet pakliuvome į Landsbergą esantį ant Vartos upės ir kurio viršininkas yra buvęs žudomosios stovyklos viršininku. Tai iš išvaizdos didelis džentelmenas, gražiais rūbais apsirengęs, visad su partijos ženkluku švarko atlape ir visada vaidinantis didžią išauklėtą Vokietį. Bet tam džentelmeni terupėjo per savo pavaldinius iščiulpti paskutinius įiegos išteklius. Jam nerūpėjo kalėjime sudaryti bent pakenčiamą tvarką, kur kalinys nebūtų blogiau laikomas už blogiausią gyvulį, kur galima būtų nors kiek pasijusti žmogum esant.

Šiuokslėmis nusėtame kieme mus patikrino pagal sąrašus ir kiekvieno paklausė profesijos. Mūsų tarpe advokatai, inžinieriai, profesoriai, agronomai, aukšto laipsnio karininkai ir studentai. Visi į mus sužiūrė kaip į šių laikų pabaisas. Tai dar nebūta tokių svečių. Prižiūrėtojai, drauge su kalėjimo inspektorium, varto mūsų lydimuosius raštus ir traukdami pečiaus, šypsoji. Jiems tai vistiek, tais pačiais metodais permes ir mus ant žemės, bet pirmą dieną galima ir kiek papramogauti mūsų adresu.

Mus įveda į kalėjimo koridorius. Niu ru ir nesimpatiška, jei jau iš viso kalbėti kad kalėjimuose gali būti bent kiek simpatiška. Mums koridoriuose išduoda po vieną deklį, paklodę, blūdą ir šaukštą ir nuveda skirstyti į celes. Vienur įgruda po penkis, kitur po du ir tris.

Mes trys pakliuvome į antrąjį aukštą. Čia pasirodė jau senai kalinių buta. Visur pilna dulkių, kampuose voratinklų o sienose pelėsiai. Prie vienos sienos pritvirtinta geležinė pakeliamą lova. Kitiems duvė padėti reto popierinio įvarkalo čiuziniai, šykščiai prikišti šiaudų. Pakeliam tuos čiuzinius pasižiūrėti kaip atrodo, ir tuoj per cementines grindis nusitęsia krantinčių šiaudų takas.

Celės langas į šiaurės pusę. Prieš esanti siena šešėliais tamsina langą ir mūsų naujoje celėje tik po vidurdienio gan tamsoka. Aišku kad pakliuvome į labai blogą celę, bet negi kam pasiskūsi ir negi kas išklausys mūsų skundo.

Tik pradėdam tvarkytis, šluostyti storus sluoksnius susikrovusias dulkes, kai mus vėl išveda pas inspektorius. Ten tuoj surašo mūsų asmeninius duomenis, pasveria, kiekvieną apklausinėja ką yra dirbęs Lietuvoje ir kalėjimuose, atžymi knygoje ir kiekvienam išduoda kalinio kortelę. Ji

reikalinga visur — kreipiantis kokių prašymų pas prižiūrėtoją, darant patikrinimus, perkelti iš celės į celę, pakeičiant darbovietę. Žiūriu į svarstyklų rodyklę. Ji rodo 77 kg., o tik prieš tris mėnesius buta 93 kg. Bet mano išvaizda dar, palyginti, neblogo. Per tris mėnesius netekti 16 kg. tai dar pakenčiamai.

Mano celės kolegoms inžinieriams liepia taip susitvarkyti kad rytojaus dieną galėtų išeiti dirbti į fabriką. Kas tas fabrikas ir kokios ten darbo sąlygos? Svarstom neturėdami jokių davinių ir negalėdami nieko pasiklausti. Bet kaip ten bebūtų, manom kad dirbant fabrike gal pasiseks užmegsti kokį nors ryšį su laisve, gal pasiseks susižinoti su Lietuviais, gal pasiseks ir savo padėtį išsiryškinti. Pavyzdžiui jiems kad negaliu kartu į tą fabriką keliauti, ir pats rupinuos kad pakliūčiau kiek tik galima į geresnes sąlygas. Draugai mane tikina kad mane kaip agronomą, paskirs kur nors į žemės ūkio ar daržų darbus. Taip besvarstydami laukiame rytojaus, bet vakare juos vėl išveda ir jie grįžta jau kalinių rubuose. Rubai kaip ir visur: lopus ant lopo, nepritaikyti, nesvarūs. Dairaus į juos ir gerai žinau kad greit ateis ir mano eilė. Besidalindami patirtais išpučiais, patirtais tik atvykus, pas inspektorius ir perrengiant kad tame fabrike palyginti daug geriau dirbti kaip kitur, sugulam. Aš vis galvoju kad turii likti vienas, kad rytoj ir aš susilauksiu naujų patvarkymų. Iš gretimos celės telegrafuoja kad jie norėtų į tą fabriką, bet ir juos ten neskiria.

Naktis praeina neramiai. Iš trečio aukšto per langą girdisi besikalbanti moteriški balsai. Kad koks kalinys šaukia iš gretimos celės savo draugą. Tas atsiliepia ir prasideda pasikalbėjimas. Mums neįprasta, nes mūsų jau butuose kalėjimuose tokių dalykų nebuvo galima išdarinėti. Allenšteino kalėjime, ne už žodinį pasikalbėjimą, bet už telegrafavimą, kalinys mušė ir į karcerį vedė, o čia kalbasi kaip moterys kaimynės daržus ravėdamos.

Rytą mano kolegas išveda. Likau vienas. Dairaus į visas keturias sienas, žiūrėnuo ankščiau buvusių kalinių padarytus įrašus. Vis Vokietikos pavardės. Tik vieno Prancūzo buta, bet ir to labai trumpą laiką. Besidairant po įrašus, išgirdau prižiūrėtojo žingsnius ir klaidingai šaukiamą mano pavardę. Surikau celės numerį ir mane išvedė pas namų tėvą. Ten jau radau kitus prietelius, belaukiančius kalėjiminių rubų. Iš kalinio patarnautojo sužinojom kad jau dvi savaitės kaip jie ir įmonės laukia mūsų atkeliaujant. Tose įmonėse mes numatyti kaip juodi darbininkai. Sužinau kad man teks dirbti I. G. Farben fabrike. Taip pat sužinau kad ten esantis pats sunkiausias darbas.

Si žinia labai blogai nuteikia, bet reikia taikytis su likimu ir nelužti dvasioje. Sužinau kad ir daugiau Lietuvių ten dirbti paskirta. Tas kiek lengvina nemaloną žinią, bet kartu ir pykina kam mums taip blogai einasi. Namų tėvo kambaryje pasikalbam ne tik su savaisiais, bet ir su kitais, senesniais kaliniais. Susidarom pirmus pilnesnius vaizdus kur esame pakliuvę. Ypatingsio tvarkos čia nesudaroma ir didelio tvarkingumo iš kalinių nereikalaujama, bet kiekvienas kalinys nuo ryto ir vakaro turi dirbti ir dirbti. Čia tik darbas težinomas. Susirgusių ir ligonių čia negali būti. Bet visi liepia palaukti ir patiemis patirti. Maistas čia, kaip ir visuose Vokietijos kalėjimuose, blogas, bet tris-keturis mėnesius galima išlaikyti. Na, jei tiek galėsime išlaikyti tai tikrai sulauksime karo pabaigos. Mums tai ir svarbiausia. Jokių kitų vilčių iš kalėjimo mes neturime.

Namų tėvo kambaryje baisi betvarkė. Paties namų tėvo nėra, jį pavaduojantis prižiūrėtojas, apsikroves knygomis, žvilgčioja į visas puses, daro knygoje atžymėjimus, keikiasi ir barasi kaip automatinė mašina. Žiūriu į jį kaip į kokią pikną kambario žiurkę. Nosis didelė ir be jokio abejojimo nuo alkoholio pamėlynavus. Jau vien iš atbrizgiusių rankovių ir taukuotos krutinės matyti kad toks sutvėrimas negali pasižymėti didele tvarka. Gaunu rubus kurie man visai netinka: kelnės trumpos, švarkas perdidelis, o liemenės visai negalima užsisivilti. Ji tinka per pus plonesniam už mane kaliniui. Kepurė jau išanksto suplyšus. Prašau geresnių rubų, bet vietoj atsakymo, matau kaip einantis namų tėvo pareigas prižiūrėtojas pakelia nuo stalo guminę policininko lazda ir man pagrąso. Susitaikau su esama padėtimi, bet del batų nenoriu nusileisti. Juose pilna vinių. Vienas dar pakenčiamas, bet antras daug mažesnis ir spaudžia koją.

Svarbiausias Dalykas Islikti Gyvu

Esame Stiprs, bet Rupinkimes Apsigynimu, kad Nežutume

Istorija pripažysta svarbų gamtos įstatymą ir tai yra kad stipriausi pasilieka gyvi kuomet silpni dingsta. Mes Amerikiečiai tikime kad mes esame stipriausia įiega pasaulyje. Ir gal todėl mes ne taip labai susirūpinę apie ateitį. Tas gali būti pražūtinga klaida.

Ar mes tikrai stipriausia įiega pasaulyje? Amerika yra neapsakomai turtinga. Musų 200,000 industriinių įstaigų kasmet produktuoja iki \$60,000,000,000 vertės reikmenų. Musų metinės iniegos yra pervirš \$150,000,000,000. Turim \$250,000,000,000 pinigais arba valdžios užtikrinimais. Nesame skolingi kitiems, bet kitos šalys mums skolingos \$20,000,000,000. Bet ar tas reikiška kad mes esame saugūs?

Tegul Amerikiečiai supranta kad turtas nereikiška stiprybė. Turtas ugdo visokių pavojus. Niekas bėdą neatakuoja, bet turtingas žmogus visko bijo.

Japonijos pergalės dienoje musų militarinis stiprumas buvo aukščiausiam laipsnyje — geriausias visose musų istorijoje. Per keturis metus mes vystėme tą įiega. Ėmė tikėtai šešis mėnesius ją susilpninti.

Šiandien negalim pasigirti kad turime nors vieną pilno stiprumo diviziją arba orinių kovų vienetą.

Vienas iš Jurgio Washington-

no rūpesčių buvo kad jo kareiviai jį neapleistų po pergalės kovos. Bet taip šiandien mums atsitiko. Ar mes tikime kad pasaulis yra saugesnis 1946 metais negu kad buvo kada žmonės kovojo kardais ir panašiais ginklais?

ATOMINĖ BOMBA — NĖRA UŽTIKRINIMAS

Teisybė, mes turime atominę bombą. Bet ar mes vieni turime jos paslaptis? Ar galime būti tikri kad kur nors nėra pavojingiesiems ginklas, kuris vieną dieną gali būti pavar-totas prieš mus? Dalykas baltas rimtas. Nuo jo gali priklausyti ar musų šalis išliks gyva ar žus.

Atominė bomba turėtų mus padaryti saugesnius ir atsakomingesnius. Kartu su kitais naujais išradimais, ji žymiai sustiprino silpną agresiją. Kada busime atakuojami jau bus pervėlu mums vėl bandyti mobilizuoti musų įiegas, net ir vartoti techninius ginklus.

Žmonės mano kad su visokiais naujais ginklais reikės mažiau vyry, bet kaip tik kitaip, mums reikės daugiau ir geriau išlavintų vyry tvarkyti raketų varomus įrankius ir be lakunų "jet" lėktuvus, negu kad reikėjo bomberiams ir tankams valdyti. Generolas Marshall sakė kad šimtai tukstan-

čių kareivių, jureivių ir lakunų kooperavimo nuleidimui tik vienos atominės bombos ant Hiroshima.

REIKIA LAVINTI IR PARUOSTI KARIUOMENES

Prezidentas Truman ir musų militariniai vadai žino ką jie daro kada jie prašo Kongresą pratęsti Selective Service ir kad musų ginkluotų įiegu komandos būtų suvienytos.

Jie žino kad šie du žingsniai nebus gana. Pratešimas drafto yra tik nuraminantis vaistas, kuris leis mums tęsti musų okupacines pareigas per kelių devynis mėnesius.

Suvenijimas Karo ir Laivyno Departmentų pagerins musų militarinę mašineriją, bet tas nepadarys mus stipresniais. Todel Prezidentas Truman ir musų svarbesnieji generalai pasiryžo prašyti visos šalies įvesti National Training Scheme, kaip vienatinį išrišimą musų svarbiausios problemos.

"Training Scheme" nepadidins musų ginkluotos įiegos. Mes Amerikiečiai nemėgstame didelių armijų taikos metu — gal taip ir privalo būti.

Pagal "Training Scheme" turėsime didelę moderninę armiją visuomet pasiruošusią — įiegu reikalinga būtų.

Taip privalo būti įiegu norime gyventi be baimės. Tiki-

me kad nebus kito karo — bet niekas to negali užtvirtinti.

Taikos metu turi būti išlavinti kareiviai, taip kad įiegu mūsų taikos viltys neįvyktų mes butume pasiruošę.

Niekas pasaulyje nenorės įvelti Ameriką į kitą karą įiegu ji bus pasiruošus kirsti atgal.

ATOMO SPROGIMO GYVULIAI DVESIA

Po atominės bombos sprogdinimo virš laivų Bikini salose, apie 75 nuos. ant laivų ir apie-linkėse ant salų paliktų gyvulių išliko gyvi, kiti įvairiai sužeisti ar apdeginti. Tačiau jie tiek paliešti mirtingų spindulių ir kitų atominės bombos pasekmių kad vieni nugauso už kelių dienų, kiti palengva gais-ta, o dar kiti nugauso po mėnesio laiko nuo to sprogdimo. Tikslai keli gyvunai kurie rado-si pačiame krašte sprogdimo palieštų sričių arba buvo koki-ais nors moksliniais būdais apsaugoti, patyrinui atomo įtakos į juos, išliks gyvi.

Tas atominės bombos bandymas buvo tai bandymas su gyvuliais — ir tų gyvulių liki-mas musų ginkluotos įiegos. Mes Amerikiečiai nemėgstame didelių armijų taikos metu — gal taip ir privalo būti.

Pagal "Training Scheme" turėsime didelę moderninę armiją visuomet pasiruošusią — įiegu reikalinga būtų.

Taip privalo būti įiegu norime gyventi be baimės. Tiki-

Žinok Amerikos KONSTITUCIJĄ

Amerikos Konstitucija Angliškoje kalboje, su visais Amendmentais, 80 puslapių knygelė, prisiusim visai Dovanai tiems kurie užsirašys Lietuvių Naujienas dviem metams arba gaus du metinius skaitytojus ir prisius \$2.00 su nurodymu kam Lietuvių Naujienas siuntinėti, mi-nimą knygelę prisiusim jums visai dovanai už pasidarbavimą.

LIETUVIŲ NAUJINIENOS
332 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa.

KAIP ATNAUJINT DIRVĄ

Kaip tik jusų prenu-mata už Dirvą baigiasi, paimkit pas jus esamą Dirvos voka ir atnauji-nimo kortelę, įdėkit \$2 popierinius ir įrašę sa-vo pilną adresą, išsiūs-kit, užlipinę ant voko už 3c pašto ženklelį.

DIRVA
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME
GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS

FOUNDED 1894
The
Cleveland
Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

Bet namų tėvas neduoda nei kalbėti. Jam pritarią Vokietis kalinys patarnautojas, dirbas namų tėvo žinioje. Ir bendrai, kada susidaro tokia padėtis, nebežinau katro čia iš judviejų didesnė galia. Mano įrodinėjimai kad su tokiais batais aš niekur negaliu išeiti, nieko nepadaeda ir mane pro duris išstumią į koridorius. Lipu laiptais ir galvoju kodėl taip keistai sudaryta šio kalėjimo tvarka.

Bet ir šiuo atveju taikaus su likimu. Save įtikinu kad vėliau bus pralaužti le-dai ir gausiu ko norėsiu. Trečią dieną mus 19 kalinių išrikiuoja kalėjimo koridoriuje, patikrina ir išveda. Prižiūrėtojas pasako kalbą, kad jei kas jo nepaklausys ar ban-dys pasišalinti, be perspėjimo bus nušau-stas vietoje. Bet tai jau nenaujiena. To-kie perspėjimai ir dar žiauresni grąsinimai mūsų buvo sutikti kaip eilinis pasi-kalbėjimas.

Kalbėkit sau sveiki kiek tik norit, mes vistiek busim nebylūs ir galvosim taip kaip musų žmogiška prigimtis diktuoja.

Išeinam į gatvę ir pasisukam keliu į kalną. Mus veda žalumynais kaisyta ir vasaros žiedais pražydusia gatvė. Mes einam tolyn ir tolyn. Svaigsta galva ma-tant mėlyną dangų, pabarstytą mažais kamuoliniais debesuikais, matant laukų platumas, rukstančius namų kaminus ir laisvai vaikščiojančius žmones. Jaučiu kad mano blogi batai trina kojas, kad jos kru-vinos, bet aš turiu eiti. Žingsniai darosi vis sunkesni, o skausmas didesnis. Po 4

klm. mes pasukam į naujai statomo fabri-ko rajoną.

(Bus daugiau)

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Štai didžiausia knyga kokią tik galit tikė-tis už \$2.00 gauti: paveiksluota, tvirtas au-dimo viršelias, populiariška lengva kalba parašyta, stambiomi raidėm. Apsakoma pa-saulio istorijos eiga, didieji karai, kurie tē-sėsi po 30 metų, žymieji karžygiai ir jų darbų pėdsakai. Napoleono užpuolimas Ru-sijos ir tt. Rasit aprašyta joje kaip žmo-nija gyveno, kariavo nuo pat prieš-istori-nių laikų, per visus amžius iki musų dienų, kokios buvo didžios ir galingos tautos ir jų valdovai.

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir prašykit prisiusiti jums 610 puslapių didumo Žmonijos Istoriją.

Reikalaukit Dirvoje
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

DIRVA
Visam metui tik \$2
TIEMS KURIE NEVILKINANT ATNAUJINS ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

★DIRVOS skaitytojai prašomi platinti Dirvą išrašant ją dova-nu savo draugams ir giminėms plačioje Amerikoje.

★SENIEJI skaitytojai prašomi neužvilkinant atnaujinti prenu-meratą prisiusčiant tuoj kaip tik pasibaigia.

★KURIE patys išsirašys Dirvą naujai, taip pat gaus ją už \$2.00 visam metui. Dirvai išsirašyti nereikia laukti pradžios metų.

(Įdėkit į laišką \$2.00 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit)

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsilipti į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

arba

Consulate of Lithuania
30 N. LaSalle Street
Chicago 2, Ill.

GEN. KONSULATE, N. Y.

Banyas, Antanas, iš Svedas m. Rokiškio ap.
Banytė, Anelė ir Banytė, Karolina, iš Svedas m. Rokiškio ap.
Bartušienė - Rygelytė, Magdalenė, iš Eglupio k., Vilkaviškio ap.
Cekenas, Antanas ir jo vaikai Jurgis ir Angelė.

Daniliauskas, Juozas, iš Rudžių k., Bubelių val. Šakių ap. gyvenęs New York.

Didelis, Antanas, Dumbrasas, brolis Aleksandro, nuo Raguvos gyv. Chicago.

Dumbrava, Jonas gyv. Detroit.
Dumtch, Nata, gyv. Los Angeles, California.

Franklin - Sabutytė, Pranciška, gyv. Tacoma, Wash.

Geringas, Motiejus, gyv. Philadelphia.

Grajauskas, Jonas, iš Vilkaviškio, gyv. Chicago.

Jesilionienė - Gubevičiūtė, Ona, iš Mažeikių k. Pakruojo val.

Kairis, Petronė, gyv. 32 Paine St., Worcester, Mass.

Kaucius, ar Kausius, Vincas ir Marija, iš Starkų k., Vilkaviškio ap.

Kondrotas, Lankėsis Lietuvoje 1940 metais, Papilė, šiaulių val., gyv. Chicago.

Kriščiukaitis, Juozas, ir jo sūnys Antanas, Jonas ir Pranas, gyv. Chicago kur turėjo cigarečių dirbtuvę, vėliau bene gyvenę California.

Krivickas, Povilas, gyv. New York.
Krupovesai, Liudvikas, Teofilus, Vaclovas, Anelė ir Veronika.

Kursevičius, Prano, giminės prasmės atsilipti.

Ladzynienai, Kazimieras ir Nikodemus, iš Rokiškės vk. Daugėlikų val. Švenčionių ap.

Laskauskai (Lasko), Antanas, gyv. Detroit, Juozas ir Vladas, gyv. Philadelphia, sūnus Juozas, iš Pakarklių vk. Anykščių val. Utenos ap.

Liauksmilai, Konstantinas ir Simonas, broliai Juozas, iš Kėgrių k. Viekšnių val. Mažeikių ap. gyv. Chicago.

Lukošaitienė - Baurusevičiūtė, Ona, gyv. Philadelphia, vėliau turėjusi farmą prie San Francisco.

Lukošius, Antanas, sun. Jono, iš Rusėnių k. Josvainių val., Kedainių ap., gyv. Chicago.

Majauskaitė, Domė, duktė Petro, iš Vilkėnų k., Šveikšnos val. Tauragės ap., gyv. Chicago.

Makarienė-Petrulytė, Marija, March - Zemaitaitė, Ona, duktė Jeronimo, iš Jurbarko, Raseinių ap., gyv. Cleveland, Ohio.

Maurutis, Jonas, iš Vilkaviškio, spėjama gyv. Chicago.

Mileris, Možė, gyv. Chicago.

Mizarienė - Rygelytė, Marija, iš Eglupio k., Vilkaviškio ap.

Naujokaitis, Jonas, iš Balsėliškio k. Sintautų val. Šakių ap.

Neverauskas, Jonas, gyv. New York.

Olšauskas, turįs giminių Troškūnų val. Panevėžio ap.

Palubinskas, Jurgis, ir jo sūnus Jonas, gyv. Brooklyn.

Papievis, Anicetas.

Papievis, Povilas.

Pėibilskis, Viktoras, gyv. Chicago.

Radziukynienė - Petrulytė, Elena.

Rudauskaitė, iš Kemių k., Skaitgirio val. Šiaulių ap.

Rulevičius, Adomas, sun. Juozo.

Rygelis, Petras, iš Eglupio k., Vilkaviškio ap.

Stanislavičius, Aleksandras, sūnus Jurgio, gyv. New York.

Stasiulevičiūtė, Marė, gyv. Chicago, ir jos giminės.

Spakauskienė - Piečiukaitytė, Karolina.

Ulys, Jonas, sūnus Povilo, iš Uliūnų k., Panevėžio val.

BALTIMORĖS
NAUJIENOS

LVS 4-TO skyriaus susirinkime įvykusiame Birželio 25, tapo nutarta dviem mėnesiams paimti atostogas: Liepos ir Rugpjūčio mėnesiais susirinkimai nebus laikomi, jeigu neįvyks kas nors nepaprasto kuo pasiremiant prisiektų šaukti nepaprastus susirinkimus.

BIRŽELIO 24, Maryland valstijoje įvyko taip vadinami "primary" rinkimai. Musų tautietis Adv. Nadas Rastenis irgi kandidatavo antru kartu į valstijos seimelį, tačiau pralaimėjo; jam truko vos keliolikos balsų. Gaila.

Mat, vienas stambus politikierius užsigėdė praveisti savo sūnų į valstijos seimelį, ir jam pavyko nominaciją laimėti.

Į valstijos senatą kandidatavo kitas musų tautietis, Juozas Pilpauskas, kuris taip pat nedideliu skaičium balsų pralaimėjo.

U. S. Senatą laimėjo geras Lietuvių draugas ir prietelius Marylando gubernatorius H. R. O'Connor, kurio išrinkimas yra užtikrintas. U. S. Senate Lietuviai turės stambų užtarėją asmenyje H. R. O'Connor.

KATRINA JARIENĖ, P. Jaro žmona, kuri jau kelinti metai kaip sirguliuoja, šiomis dienomis išvyko į kuopas p. Budas, pailsiui, kur mano pabuti porą-trejetą savaitę.

LIETUVIŲ Salės Bendrovės dalininkų susirinkime Birželio 27 d. paaiškėjo keistokų dalykelių. Į paklausimą kiek pribuna už skelbimus kurie telpa ant scenos uždangos didžiojoje salėje, bendrovės pirmininkas atsakė kad knygoje yra užrašyta \$75 už skelbimus, tačiau nėra pasakyta už kokius skelbimus; taipgi paaiškino kad biznio firmos kurių skelbimai ant tos uždangos įspiešti atsako mokėti, nes jos neturinčios jokio kontrakto mokėti.

Reiškis, per bendrovės valdybą apsilėidimą 24 metus tie skelbimai išbuvo nemokami ir bendrovės valdyba nieko nežinojo. Kadangi per tuos 24 metus kaip salė pastatyta keitėsi bendrovės valdybos ir vadinami salės gospadoriai, tai kaltininkų nėra. Tas aiškiai parodo kokias sumanias ir biznio reikalus suprantančias valdybas salės bendrovė turėjo ir turi. Užtai ir salės morgečius dyla labai pavaliai ir nežymiai.

Istaigos kurių skelbimai ant uždangos randasi, savo biznį visai kitaip supranta: jos apatinę salę ir bar-ruimį užkimo savo skelbimais neva tai papuošimo formoje ir tuos jų skelbimus valdyba priima dykai, tai kam dar kas mokės pinigą už skelbimus ant uždangos didžiojoje salėje kur publika rečiau juos mato. Norint kad istaigos mokėtų už skelbimus kurie randasi ant uždangos, reikia iš apatinės salės ir bar-ruimio šluoti visus skelbimus lauk, nežiurint kokiais atvaizdais jie yra papuošti, nes jie nėra apmokami.

P. P. Jaras.

NEUŽMIRŠKITE

Rašdami Dirvos Redakcijai, Administracijai ar Agenturai kokius paklausimus, visada įdėkit už 3c pašto ženklą atsakymui. Tas būtina.

ISTIKUS GAISRO
NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, krepkitės į P. J. KERŠIS, del apkainavimo, ko visada reikalauja aptraudos kompanijos pirmą neįšmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

309-12 Society for Savings Bld.
Telef.: MAIN 1773.

HILLMAN MIRE

(Pabaiga nuo 1 pusl.)

Hillman mirė nuo širdies atako, Long Island vasarnamyje, kur jį rado negyvą jo žmona. Pašauktas gydytojas jau jo neatgaivino.

Hillman gimė Lietuvoje, Žagarėje, Žydų šeimoje, ir Ameriką atvyko 1907 metais, kaip ir kiti bėgusieji nuo Rusų kariuomenės tarnybos.

Čia, sekdamas socialistų idėjas, pradėjo interesuotis darbininkų judėjimu ir palengva įsigavo į rubsiuvių unijos vadus. 1914 metais jis padarė perverimą senoje United Garment Workers Unijoje, ir suorganizavo Amalgamated uniją. Ją palengva paėmė vadovauti komunistai, ir nors jis dabar komunistų krati, ir tikrino esąs priešas komunistų kaip lygiai ir fašistų, jis vis tik vedė Maskvos liniją, suorganizuodamas ir vadovaudamas Politinės Akcijos Komitetą.

Hillman gavo \$15,000 algos iš savo rubsiuvių unijos.

Amalgamated Clothing Workers buvo nepriklausoma unija iki 1933, kada įstojo į AFL. Bet, po trijų metų vėliau, Hillman su visa unija įstojo į CIO ir ten, prieš pereitęs Prezidento Roosevelto rinkimus jis įsteigė ir visu komunistiniu planu vadovavo CIO globojamą Politinės Akcijos Komitetą, pagelbėjimui Rooseveltui laimėti ketvirtą terminą. Už tai Hillman buvo įgavęs Demokrato partijoje veik visą vadovybę po Roosevelto išrinkimų, nes sprendžiant skyrimą kokių valdininkų į aukštesnes vietas pats Roosevelt buvo pasakęs Demokrato partijos vadams gauti Hillmano sutikimą, kitaip nebuvo galima paskirti. Žinoma, vėliau Demokratai bandė tai užginčyti, tačiau dar ir dabar visur valdžioje matose žymes to Hillmano laimėjimo — ofisuose prikišta bolševikų ir bolševikuojančių asmenų.

Po Prez. Roosevelto laimėjimo 1944 metais, Hillman gavo leidimą apsilankyti ir Maskvoje ir pradėjo Europoje organizuoti tarptautinį darbininkų judėjimą.

Skelbimai Dirvoje

50c už vieną kartą

tris kartus už \$1.00

Smulkūs skelbimai Dirvoje, kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas, kambariai, pajieškojimas giminių, talpinama 5c už vieną kartą, tris kartus už \$1.00. Priduokit atvartai parašyta.

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY COMPANY

Fano-Vėsus Sandalai

Vasariniam Smagumui

(1) PENALJO BABY SANDAL baltos odos. Platform padais. 7.50

(2) CALIFORNIA SUN-EEZ "ALERT". Baltos odos su vinutim platform 6.95

(3) PENALJO "CAROUSEL". Baltos odos kryžiuoti sandalai platform padais. 7.50

(4) TOWN & COUNTRY "GLOBESTER". Baltos odos platform padais 6.95

(5) TOWN & COUNTRY "GLOBESTER". raudonos, baltos ir mėlynos langučiai. Platform padais 5.95

(6) TOWN & COUNTRY "SIDE SHOW". platform sandalai raudonos, baltos ir mėlynos spalvos langučiai. 5.95

THE MAY CO. . . WOMENS' SHOES

TREČIAS AUKSTAS

Henry Pildner Liepos
13 Pop Koncerte

Henry Pildner, WGA stoties muzikos direktorius ir laimėtojas pastaro radio balsavimuose kaip žymiausias Clevelando instrumentalistas, bus solistu Pop Koncerte šeštadienio vakare, Liepos 13, vienuolik-tame koncerte, kuriuos teikia Cleveland Summer Orchestra, vadovystėje Dr. Rudolph Ringwall, Public Auditorium.

Pildner atliks prie piano žymų Addinsell kurinį Warsaw Concerto, prie to jis duos eilę kitų muzikos kurinių.

Liepos 17 Pop Koncertas bus taip sakant "A Night at the Opera", su Regina Resnik ir Thomas Hayward, žymiais Metropolitan Operos dainininkais, kurie patieks eilę operatškų dainų.

AKRON, OHIO

GRYZO IS CHICAGOS

Jurgis Rokas, gavęs iš savo dirbtuvės atostogas, išvažiavo Chicago, kur pasinaudojo progą aplankyti miesto įdomybes ir Lietuvių įstaigas; aplankė Dariaus-Girėno paminklą, Lietuvių Tautiškas Kapines, Lietuvių Sv. Kazimiero kapines ir kit. Jam buvo labai įdomu girdėti Lietuviškus radio programus. Taipgi apsilankė Lietuvių Vyčių piknike Vytauto parke.

Chicagoje viešėdamas aplankė čia savo draugus Staškus, Tamašauskus, ir buvusios Akronietės J. Rumbutienės užėgą, 3210 So. Halsted St. Mažesni su senu Akroniečiu Stanley Rodavičium, atlankė ir jo seserį Razbadauskienę, ir kitus savo pažystamus.

Birželio 29, dalyvavo buvusio Akroniečio Povilo Drusko vardūvių pokilyje, Cicero, Ill.

Prieš aplėsiant Chicago dar atlankė kitus buvusius Akroniečius savo kaimynus Paliute Ignatavičius ir jos sūnų Albina, kuris nesenai gryžo iš karo, apdovanotas medaliais už atsižymėjimą. Jis valdė orlaivį ir buvo pasiekęs pirmo leitenanto laipsnį.

Sugrįžęs iš Chicago, p. Rokas per Dirvą siunčia savo širdingą padėką visiems savo Chicagočiams draugams kurie jį taip mieliai priėmė ir vaišino. Jis pats yra ilgametis Dirvos skaitytojas. Kalnas.

KAS platina Dirvą — tas platina apavieta.

George's Flower
& Gift Shop

1317 Addison Road prie Superior HIE 4785

EKSTRA SEPCIAL VESTUVĖMS

VESTUVĖMS buketai \$5 ir aukšty.

Knyga iš gėlių \$5 ir aukšty.

Corsages vestuvėms 2.50 ir aukšty.

Stalo išrėdymai — Bažnyčios išrėdymai specialės kainos iš Jurgio Sidabro.

Pasirinkimas visokių dovanų vestuvėms: Vazos gėlėms ir įvairūs papuošalai.

STALUI LEMPOS ir GRINDŲ LEMPOS-padaroma sulyg užsakymo, žymiai pigiomis kainomis.

Jurgis Sidabras — Lietuvis Gėlininkas

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

Lankėsi Chicagiečiai Oliai ir Biežiai

Liepos 6 d., grįždami Chicago iš SLA seimo ir kelionių rytinėse valstijose, Clevelande trumpam laikui sustojo Adv. Antanas A. Ollis su žmona ir Dr. S. Biežis su žmona.

Jie kelioms praleido visą mėnesį laiko, pirmiausia nuvažiavę į New Haven, Conn., kur dalyvavo SLA seime, pasiklausę aplankę Waterbury, Bostoną, New Yorką ir tulus kitus miestus pakeliui.

Svečiai sustojo Dirvos redakcijoje ir aplankė Lietuvos Kultūrinį Darželį.

Adv. Ollis užsimokėjo Dirvos prenumeratą už 5 metus.

Kaip Clevelande Einasi be OPA

Mėšos kaina Clevelande mėšos parduotuvėse pradeda pakilti ir į savaitę laiko parsiduos po 5 iki 10c daugiau nuo svoro. Taipgi padaugės mėšos visose parduotuvėse, ypačiai kiaušienos.

Skerdyklos pradėjo turėti pakankamai mėšos ir mėsa gaunama į parduotuves, tik kaina kiek pabranginta.

Pirkėjai kaip pasirodo elgiasi atsargiai, daugeliu atvejų nespėdami pirkti, bet pažūrėję į aukštesnį kainų pažymėjimą pradeda pro šalį gražiosios stiklo išstatytos mėšos. Pirmiau tą mėšą pardavė black market kupčiai tam tikroms vietoms, kuriose sutiko mokėti nustatytą aukštą kainą.

Tas yra labai gerai, nes tuomi bus sulaukiyta mėšos branginimas toliau.

Kiti maisto dalykai irgi pabrangę kiek, bet kitų kainų pasilikus po senovei ir krautuvėse skelbia nebranginsiančios jų.

Sviesto nei šio nei iš to atsirado, ir kas nori gali pirkti po svorą, tačiau sviestas irgi keliolika centų pabrangintas.

Nekurios šeiminkės sako ko kai paklausia sviesto, joms pakiša visą svorą ir ragina imti visą svorą, nenori duoti pusės ar ketvirtadalio svoro. Lai jos visai atsisako kelias dienas svarias sviesto imti, tuoj pradės vėl parduoti po pusę ar mažiau, ir susilaikys kainos kilimas.

Pienas pakeliamas 2c kvortai daugiau, kita savaitė.

Namu nuomu kilimo reikalu rupinasi miesto mayoras Burke, kuris paskyrė nuomų kontrolės komisiją. Nors nekurie namų savininkai nuomas pradėjo kelti, kiti laukia kaip išels su OPA likimu Kongrese, nes vienas iš svarbiausių dalykų kas norima OPA pavesti tai tik gyvenamųjų butų nuomų kontroliavimą.

Gub. Lausche pradėjo ruošti valstijai nuomų kontrolės įstatymą, į kurį OPA nebus praleista vėl.

150 METŲ MINEJIMAS

Liepos 21 bus oficialis minėjimas Clevelando 150 metų sukakties. Tai šventė bus atžymėta dideliais paradais, ir kiek žinoma iškilmeje rengiasi dalyvauti Lietuvos Kultūrinio Darželio Sąjunga.

LORAIN, O., National Tube Co. dirbtuvės praneša paskyrimą \$40,000,000 savo dirbtuvių praplėtimui ir padidimui.

Ta pati kompanija paskyrė 15 milijonų dolerių padidimui dirbtuvių Gary, Ind.

PER SVENTĘ Liepos 4 ir tą laikotarpį Ohio valstijoje įvairiose nelaimėse žuvo 17 asmenų — devyni užmušta trafike, 4 prigrėdę ir 4 kitaip sutiko nelaimingą mirtį.

VLADAS ZIGMANTAS prašomas atsisaukti į Dirvos redakciją, jam yra laiškas.

REIKIA 3 AR 4 KAMBARIŲ Motina ir duklė (18 m.), abi dirba, mažų vaikų nėra. Praeiti po 6 val. vakare telefonas EN. 4248.

PARSIDUODA BIZNIS gera užkandžių ir sandvičių vieta, daranti \$500 į savaitę inegu. Turi būti greit parduota. Kreipkitės 13106 Cain av. tarp 2 ir 4 po pietų, važiuoti Broadway karu.

Baigė Cathedral Latin High School

William J. Jakubs

William J. Jakubs (Jakubauskas), 18 metų amžiaus, Gegužės mėnesį baigė Cathedral Latin High School. Dabar jis stodo mokytis laidotuvių direktoriaus ir embalerio profesijai.

William J. Jakubs dalyvauja vietos jaunimo veikime. Jis yra ponios Della Jakubs-Jakubauskienės, plačiai žinomos laidotuvių direktorės Clevelande per suvirš 20 metų.

Visi turės Smagų Laiką Šiame Piknike

Pernai pirmą kartą LVS skyrius surengė savo pikniką Dr. S. T. Tamošaičio dideliame sode, ir visi kurie dalyvavo turėjo smagų laiką.

Šymet užtikrinama smagesnis laikas, nes yra daugiau sugrįžusio jaunimo iš kariuomenės, kurių tikima atsilankant.

LVS 1-mas skyrius rengia savo antrą metinį draugišką pikniką Dr. Tamošaičio sode ant ežero kranto, sekmadienį, Rugpjūčio 4. Adresas 26001 Lake Shore Blvd. (E. 260-ta gatvė, į paežerį). Pradžia 2 val. po pietų, įžanga tik 50c.

Tikima gausaus atsilankymo ir kviečiami visi kas tiktai nori turėti smagų popietį atviraime ore.

NASLAIČIŲ PARAMAI PRAMOGA

P. S. N. P. parapijos darže, rengiama kortavimo pramoga, kurios nauda skiriamą Lietuvos našlaičių parvežimui Amerikon. Atsibus sekmadienį, 28 Liepos, nuo 3:30 val. po pietų, adresas 18022 Neff Rd. Įžanga 50c. Kviečia Kun. Angelaitis ir Komisija.

APIE rudenį šymet Clevelando srityje jau bus galima turėti telefonus automobilių ir susikabinti su namais ar kita reikalinga vieta kur tas telefonas apima.

KARŠČIAI. Liepos visa pradžia šymet tikrai vasariškai karšta ir beveik be lietaus. Lietaus buvo pat pradžioje, bet dabar taip ir tęsiasi tvanku, sausa ir be lietaus. Temperatūra kasdien buna nuo 90 laipsnių ir aukščiau.

NAMŲ SAVININKAMS PRANEŠIMAS

Taisom ir aštrinom žolei Pjaunamas Mašinas, padarom kad mašina pjauna geriau negu nauja. Taipgi aštrinam Pjuklus, Peilius, Kirvius, žirkles ir Paiprenčius. Nenumeskite senus paiprenčius, mes išpjaunam naujus dantis ir padarom kaip naują.

Turim speciališką mašiną šioms darbams atlikti. Visas darbas garantuotas.

A. K. BERNOTAS 1441 E. 61st Street
Telefonas EN 7867. Telefonu šaukit po 5 v. vak.

Automatinis Gasų šildymas

Paversk savo Furnasą Modernine šildymo Sistema

Taipgi Automatiški Vandens šildytojai

ATSIKRAKYKIT PURVO, PELENŲ IR ANGLIES DULKIŲ.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE

PO. 9548 LI. 0237

FRANK ORPSE (URBSAITIS) SAV.

MIRIMAI

IGNAS DAUPARAS, nuo 773 E. 91 st., mirė Liepos 8 d., laidojamas Kalvarijos kapinėse Liepos 12, pamaldos Sv. Jurgio bažnyčioje 9:30 val.

Velionis paėjo šikšnių k. Pa-nevėžio par. Amerikoje išgyveno 46 m., Clevelande 22 m.

Cia gyveno prie savo pusbrolio Petro Dauparo; taipgi liko kiti pusbroliai, Juozas Dauparas, Springfield, Ohio, ir Juozas Kavaliauskas Clevelande.

PETRAS STEBULIS, 18007 E. Park Drive, mirė Liepos 9, laidojamas Liepos 13, 2 val. po pietų, Lakeview kapinėse.

Clevelande išgyveno 30 metų, Amerikoje 37 m. Paėjo iš Susnikų, Suvalkijos.

Liko žmona, Pranė, ir duklė Adelė Bodis. Jo sunus Pranas mirė 4 metai atgal.

Šių abiejų laidojime pasitaravo Wilkels Funeral Home.

Miller Rezignavo iš Vadovybės

Cuyahoga Demokratų partijos pirmininkas Ray T. Miller, kuris taip kovojo prieš kelias savaites už pasilikimą toje vietoje, dabar staiga iš pirmininkystės rezignavo, palikdamas partiją be vado.

Kaip partijos vadas jis nebuvo pasekmingas tuo kad nemokėjo sutarti su populiariu Demokratu Clevelande ir Ohio, buvusiu mayoru ir dabartiniu Ohio gubernatorium Frank J. Lausche. Del to nesutarimo Lausche vistiek laimėjo rinkimus be Millerio paramos, palikdamas Millerį su visa jo vadų klika už durų.

Miller nerėmė ir dabartinio mayoro Burke kaip reikia.

Kiti sąžo, nežiurint pasitaravimo iš pirmininko vietos, Ray T. Miller vis stengis turėti Cuyahoga Demokratus savo įtakoje, tokiu būdu jo nesutarimas su Lausche nesibaigs.

Yra spėjimu kad pirmininko vieta gali atitekti James R. Devitt, vienam iš apskrities inžinierių.

Šymet įvyks gubernatoriaus rinkimai ir Frank J. Lausche pasitiki vėl laimėti nepaisydamos Cuyahoga Demokratų partijos. Lausche įgijo populiarumą pats perv save nebudamas partijos išrinktuju, taigi jo išrinkimas priklausys nuo visuomenės kuri nori geros valdžios, o ne nuo partijos mašinos.

Nekurie spėja kad Miller rezignavo iš Demokratų Partijos vadovybės tikslu dirbti politinių patarėjų Gelžkelių unijai, kurios vienas pirmininkas, A. F. Whitney, varo kerštą prieš Prez. Trumaną ir paskelbė išleisgis unijos pinigų kovai su Trumanu. Iki šiol Miller buvo tos unijos advokatas ir legalis patarėjas. Tos gelžkelių unijos centras randasi Clevelande.

NOTARY PUBLIC

Turint reikala notariuoti dokumentus kreipkitės į

K. S. KARPIUS

6820 Superior Ave.

ENdicott 4486

DIRVA

Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVENUE

CLEVELAND 3, OHIO

PHONE: ENdicott 4486

Honor Thy Dead

By FRANCES MARY SIEDLIK.

TO THE young Lithuanian Republic, after 1918, the War Memorial expressed appreciation to those who died to achieve the goal of FREEDOM... Men died to have the inalienable rights endowed by Creator, those of LIFE, LIBERTY, and HAPPINESS.

When these rights are taken from one, it is only then that they know just what these rights mean and thus, the spirit of Peace and Freedom are understood, and bitterly fought for.

Just as the Lithuanians were recovering from the first World War they were engulfed again. The second World War was a terrible blow. Once again they were invaded and their liberty deprived.

Lithuania has been enslaved many times before but has always regained her independence because of her highly patriotic people who refuse to give up their love of the JUST and PEACEFUL living, or allow that the men who died to preserve their independence, should have died in vain.

I was very impressed upon hearing a description of how the Lithuanians showed their respect and appreciation for those who died on the battlefields to gain that beloved Independence.

In the garden of the War Museum in Kaunas, a memorial was dedicated to those who died for the young Republic. After World War I, Lithuania could not finance an elaborate memorial, but in the garden of the War Museum, a cairn of stones was set, surmounted by a cross of Lithuanian design, and on the cairn itself is another cross with a buckler and shield beneath it.

On it was this inscription:

"ZUVUSIEMS
UZ
LIETUVOS LAISVE
1921"

("TO THE MEMORY OF THOSE WHO DIED FOR LITHUANIAN LIBERTY").

Under the inscription was a pair of crossed rifles, with gleaming bayonets and a bronze relief of a Lithuanian maiden, her head bowed in grief, holding a wreath of laurels; while around the base, flowers grow. Before this cairn was a plain granite altar with the Latin inscription:—

"REDDE QUOB DEBES."

Then on both sides of the memorial were wooden crosses, exquisitely and elaborately carved. On the right side was a flag-staff and a sentry box stripped with the colors of the Republic — gree, red and yellow. There a sentry, a disabled soldier, in service dress with a steel helmet, was on duty from dawn to dusk.

These men who cared for the War Museum and garden where the memorial stood, were selected and maintained by the Republic. In the

name of the Republic they devoted their lives to keeping immortal the memory of their fallen comrades, and at sunrise and sunset they performed, beside the cairn, the most touching and inspiring little ceremony.

At eight in the evening, bells chimed and everyone lowered their voices. Then, on the battlements of the Museum tower appeared a trumpeter in a steel helmet, who sounded a call. In a distance music was heard and into the garden a band of disabled soldiers would begin their marching. On the altar before the cairn a fire blazed. A band playing the March of the Dead, came followed by a army unit. The dual cross of the Republic shown upon the helmets and each carried a lance with a pennant of black and red, the emblem of the knights of old. The colors of the State were carried in front, while in the rear marched one grey-clad person, representing the unofficial army which helped against the Bolshevik invasion of the past.

They marched to the cairn, where the band silenced. Upon command, the flag upon the tower was hauled down as the band played, the "Hymn of the Virgin". At a second command helmets were removed and the cross upon the cairn blazed with electric lights as the Hymn of the Republic was played.

This was the performance of respect shown to the dead. I think it is a wonderful spirit and I'm sure whoever has not heard this story before also finds it interesting and inspiring. It is well, that those chosen wounded comrades devote their lives to keep the memorial dedicated to those dead. This is not only a tribute to the glorious spirit of the past, but also must be an inspiration to the youth of today.

I only regret that in speaking with refugees I found that this Memorial no longer exists, because the invaders have destroyed it. They may have destroyed the material form of honor, but let them not forget they have not destroyed the spirit in the hearts of those people they are enslaving. Instead they are increasing the spirit and will for Freedom, in the hearts of all those people!

Lithuanians have always been and always will be a peace-loving people, but because her aggressive neighbors are ruled by the greed and lust for power she must suffer. As before, we pray, work and will fight, so that once again she can regain her Independence.

Righteousness and Justice must rule to have a peaceful world!

AKINIAI

galima gauti pas
D-RĄ MATULAITI
(Lait)

7829 Euclid Avenue

Washington, D. C., Notes

Several preliminary meetings of The Baltic Scandinavian Society of Washington, D. C. were held in February and March at Wilson Teachers College, Washington D. C. to discuss ways and means to organize a combined, cooperative association which would answer the need for holding joint cultural and social affairs and promoting good fellowship and better understanding amongst persons of Baltic and Scandinavian extractions and others who are interested in the Baltic and Scandinavian peoples, their languages and customs. After a good deal of deliberation on the formation of the Society, a motion was made by Mrs. Ruth Beckmann that the persons attending the meeting be constituted as a committee for the formation of such a Society with L. J. Esunas, a veteran of World War II and former prisoner of war in Germany, as its chairman. The motion was seconded by Mrs. Pearl Jensen Allen and carried without a dissenting vote.

At a representative meeting of Baltic and Scandinavian delegates in the metropolitan area of Washington, D. C. held in the International Student House, on Monday, April 29th, a proposed Constitution and By-Laws was read, discussed and finally adopted for the newly formed Baltic Scandinavian Society of Washington, D. C.

The purposes of the Society as outlined are:

(a) to associate and bring into fellowship in a combined, cooperative Society persons residing in Washington, D. C., and vicinity who are of Danish, Estonian, Finnish, Icelandic, Latvian, Lithuanian, Norwegian and Swedish extractions and other persons who are interested in the Baltic and Scandinavian peoples, their languages and customs;

(b) to develop a firm friendship between the peoples of the Baltic and Scandinavian countries and the people of the United States of America;

(c) to foster a deeper appreciation and understanding of American ideals;

(d) to bring to the attention of the members and the public the achievements, progress and aspirations of the Baltic and Scandinavian peoples and their contributions to our own American Way of Life in economics, sciences, arts and other fields of endeavor;

(e) to entertain and invite authorities to discuss the national life of the Baltic and Scandinavian countries;

(f) to observe some of the Baltic and Scandinavian national days in common;

(g) to hold joint affairs for the enlightenment and enjoyment of the members;

(h) to conduct the activities of the Society without engaging in party politics and religious controversies.

Following are the elected officers of the Society and are to serve until the annual meeting in October:

Behind Your Bonds Lies the Might of America

STEEL WILL HELP

Steel—a billion dollar industry in Pennsylvania—will pour millions into the Nation to guarantee the Savings Bonds in which Americans invest. Its production in this state alone is said to equal that of any other nation. Mills must turn out materials for ships, railroads, buildings for the world's reconstruction. Vital industries in all parts of the Nation must have its output.

U. S. Treasury Department

ber:

President, Mr. L. J. Esunas; Vice President, Mrs. Ruth S. Beckmann; Treasurer, Mrs. Marion Tremblay; Social Sec'y., Miss Leona Olson; Recording Sec'y., Miss Lilly Gunderson; Sergeant-at-Arms, Mr. Anthony C. Rutkas.

The president was delegated to appoint temporary chairman of sections and get things organized so that by Fall the Society may get into full swing.

The Society has already gotten the interest and cooperation of prominent Scandinavian Americans and has been highly endorsed by Cong. Harold Hagan, a former editor and publisher of a Norwegian newspaper in Minnesota.

The Society held its final meeting of the season at the International Student House, 1708 N. H. Ave., on Monday, May 20th. Constitution and By-Laws as adopted at the previous meeting was read and signed. Mr. Hanson H. Hathaway of the Times-Herald Editorial Dept. gave a talk in observance of Norwegian Day and reviewed briefly the contributions of prominent Norwegians in various fields of endeavor. Mr. Anatol Dinbergs of the Latvian Legation also was a guest speaker.

He spoke of the historical background of the Baltic peoples and related how the Baltic Sea was a means of bringing peoples of that region closer together. He also pointed out that the Baltic region constituted a closely related zone of small northern nations of common cultural interests and mutual sympathies.

During the summer, small informal gatherings of various groups will be held. Recently, a luncheon by Lithuanians of the Society and their friends were tendered in honor of Rev. Alphonsus Gailevicius, O. P., a native of Lithuania, of whom you have heard before.

President of the Society, Mr. L. J. Esunas, may be reached by writing — 2505 13th St., Apt. 312.

H. V. S.

"Dirvai" išsirašyti nereikia laukti pradžios metų—idėkit į laišką \$1 dabar ir "Dirva" laukys jus šitais pusmeti.

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA

1603 E. 79th Street

DEGTINĖ ALUS VYNAS

Užkvičiame savo draugus

Lietuvius atsilankyti.

KAZYS LEIMONAS, Sav.

JONAS G.

POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas,

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.

Telefonas POTomac 6899

Let's Explore Ohio

The site of Fort Defiance

One of the most historic areas in the entire state is the Maumee River valley.

This beautiful stream, in Indian days, was one of the links in a north-south water highway between Lake Erie and the Ohio River.

Fallen Timbers, the battle which ended the Indians' power in Ohio, was fought here in 1774. A monument and park mark the site.

Nearby are Fort Meigs and Fort Maumee, and further west is Fort Defiance.

This fortification site is located where the Auglaize and the Ma-

umee rivers meet. It was built by General "Mad" Anthony Wayne. As he turned the completed work, he inspected the completed work, he turned to General Scott and said, "I defy the English, Indians, and all devils in hell to take it."

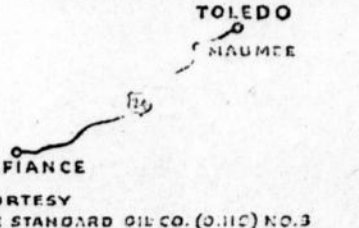
"Then call it Fort Defiance," replied Scott. Defiance has been the name of the city to this day.

But history is not the only attraction along this picturesque river. Its scenery is outstanding. Route 65 follows closely the banks of this historic stream. At intervals are some of the 300 picnic spots which the Ohio Highway Department has built throughout the state.

At the northern end of the valley, where the river widens into

Picnic near Maumee

The site of Fort Defiance

Maumee Bay, stands Toledo, one of Ohio's major cities.

There are many things to be seen in Toledo. Noteworthy is the Toledo Art Museum and the Walden Park Zoo with its well-equipped amphitheater used for operas and other musical performances.

West of Toledo on Route 20 is Fremont—one of the state's most attractive communities. Here is the Hayes Memorial Museum and Library, dedicated to the memory of one of Ohio's presidents and filled with historic material.

At Fremont, too, is "Old Betsy," the tiny cannon which was instrumental in the defeat of the British and Indians during the War of 1812.